Aydınlık

Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

PAZAR 24 Şubat 1980 10 LİRA

Tarık Dursun K.

Edebiyat dergiciliğimiz üstüne düşüncelerini Necati Güngör'e anlattı

2.SAYFADA

Ege hava sahası açıldı

Vasili Mihailidis ATİNA

Hadi Uluengin BRÜKSEL

Doğan Yurdakul ANKARA

TÜRKİYE VE YUNANİSTAN'IN NOTAMI KARŞILIKLI OLARAK KALDIRMASI MEMNUNLUK YARATTI

Ege'de buzlar çözülüyor

Her iki ülkenin Dışişleri Bakanları Ege Hava Sahasının sivil havacılığa açılması konusunda yaptıkları açıklamalarda, Türkiye - Yunanistan dostluğu yolunda ileri bir adım atıldığını söylediler.

- **Rallis: "Bu karar, iki ülke arasında ilişkilerin iyileşmesine yardımcı olacaktır"**
- **Erkmen: "Yararı olmayan bir uygulamayı, tehdit aracı olarak kullanmak doğru değildi"**

TÜRKİYE ve Yunanistan hükümetlerinin, 1974 yılında konan ve Ege sivil hava trafiğini kısıtlayan notamı karşılıklı olarak kaldırmalarının yankıları sürüyor.

Her iki ülke arasında var olan sorunların çözümü ve Yunanistan'ın NATO'nun askeri kanadına yeniden dönmesi için girişimlerin yoğunlaştığı sırada alınan bu karar, Türkiye ve Yunanistan'ın yanı sıra, uluslararası kamuoyunda da "buzların çözülmesi yolunda atılmış bir adım" olarak değerlendiriliyor.

Bilindiği gibi, Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmen önceki gün, Millet Meclisinde yaptığı konuşmada, "Yararı olmayan bir uygulamanın başka bir ülkeye karşı tehdit aracı gibi kullanılması doğru değildir"

(Devamı sa.7, sü.1'de)

Suç duyurusunun üstünden üç ay geçtiği belirtildi

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Başsavcılıktan, MHP hakkında ne gibi işlem yapıldığını sordu

ANKARA(THA)

ANKARA Sıkıyönetim Komutanlığı Cumhuriyet Başsavcılığına bir yazı göndererek MHP hakkında şimdiye kadar yapılan suç duyuruları ile ilgili olarak ne gibi işlemler yapıldığını sordu.

Sıkıyönetim Komutanlığı Adli Müşavirliği tarafından 22 Şubat gün ve 1979/561 sayı ile Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilen yazıda, Ankara 1 Nolu Sıkıyönetim Askeri Mahkemesinin geçen yılın kasım ayına kadar MHP hakkında çıkardığı kanıtlar ve suç duyuruları hatırlatılırken, Başsavcılığın bu konuda yaptığı işlemlerin neler olduğunu bildirmesi istendi.

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığının yazısında ayrıca suç duyurularının üstünden 3 ay geçtiği de kaydedildi.

Rus işgalcileri Kabil'de ateş açtı, yüzlerce göstericiyi katletti.

Ruslar Kabil isyanını kanla bastırmaya çalışıyor:

Afgan kentlerinde dün de ayaklanma vardı

- ***Rus işgalcileri ateş açtı, yüzlerce insan öldü***
- ***ABD ve Batı Avrupa, Brejnev'in önerisini inceliyor***
- ***Rus işgalcileri Doğu Almanya'da da kınandı***

DIŞ HABERLER SERVİSİ

BAŞTA Kabil olmak üzere Afganistan'ın büyük kentlerinde halk, Rus işgaline karşı protesto gösterilerini sürdürüyor. Afganistan'ın dış dünya ile bağlantısı kesilmesine rağmen, Yeni Delhi'ye ulaşan ve Kabil'deki diplomatik çevrelerden edinilen bilgi-

(Devamı sa.7, sü.3'te)

Tito şimdi de zatürre oldu

BELGRAD

YUGOSLAVYA Devlet Başkanı Josip Broz Tito'nun bu kez de zatürreye yakalandığı açıklandı. Tito'nun doktorları, Tito'ya uygulanan yoğun tedavinin özellikle son günlerde görülen zatürreye yönelik olarak sürdürüldüğünü bildirdiler. Tito'nun zatürre

(Devamı sa.7, sü.4'te)

Rusya, Batının Türkiye'ye yardım yapmasına karşı çıkıyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

SOVYETLER Birliği Komünist Partisi yayın organı

(Devamı sa.7, sü.5'te)

Kargaşalık için fırsat bildiler Fotoğraf: Can SAN)

Komandoların yaptığı misillemede kurşuna dizilen Osman ve Naim Oğuz'un öldürülmesini yeni bir kargaşalık eylemi için fırsat bilen İGD'liler Beşiktaş'ta lastik yakarak halkı tedirgin etmeye çalıştılar.

Şişli'de bir akşam ticaret lisesi öğrencisi öldürüldü

Patlayan bomba, babayı da oğlunun mezarı başında öldürdü

HABER MERKEZİ

MARDİN'in Gerçüş ilçesine bağlı Kepraf köyünde bir ay önce ölen Ahmet Özdemir'in mezarında meydana gelen patlamada, babası Yusuf Özdemir ile yakın akrabası Ali Gümüş parçalanarak öldüler, annesi Zübeyde Özdemir ise ağır yaralandı.

Batman Jandarma Komutanlığından alınan bilgiye göre, bir ay önce genç yaşta ölen oğulları Ahmet Özdemir'in mezarını zi-

(devamı sa. 7. sü. 9'da)

Vergi tasarıları parlamentoda

ANKARA(AA)

BAKANLAR Kurulunca hazırlanan ve basında "vergi kanun tasarıları paketi" diye adlandırılan "mali istikrar kanunu tasarısı", "katma değer vergisi kanunu tasarısı" ve "ücret ve ücret sayılan ödemeleri fiyat artışlarına uygun olarak yeniden düzenleyen kanun tasarısı" dün Millet Meclisi Başkanlığına verildi.

Tasarılar arasında, en az geçim indiriminin asgari ücret düzeyinin üstüne çıkarılarak 6 bin 300 lira olarak belirlenmesi ve bir yıl içinde meydana gelen fiyat artışlarından dar ve sabit gelirlilerin etkilenmemesi için öngörüldüğü öne sürülen "eşel-mobil" sistemi de yer alıyor.

Tasarı, Gelir Vergisi tarifelerinin yeniden düzenlenmesini de içeriyor. Buna göre örneğin 10 milyon liraya kadar olan gelirlerin vergi oranı yüzde 75'e yükselecek.

Tasarı paketi önümüzdeki günlerde Millet Meclisi Plan Komisyonunda ele alınacak.

TEKZİP

MHP GENEL BAŞKAN YARDIMCISININ KARIŞTI DEDİĞİNİZ OLAYLAR HAYAL MAHSULÜNÜZDÜR

(Devamı sa.7, sü.4'te)

Kendi ülkemizde kendi tütünlerimizle rekabet edecekler

Özel sektör sigarayı Virjinya tütünüyle üretecek

Bir haftadır grevde olan THY işçileri, grevi haklarını alana kadar sürdüreceklerini açıkladılar. Ekonomik haklarının ve işgüvenliğinin sağlanması için mücadele ettiklerini belirten Hava-İş üyeleri, "Mücadelemizi saptırma veya karalama çabaları boşa çıkacak" diyorlar.

- **Marşal yardımından sonra dünya tütün üretiminde %51'ini oluşturan Virjinya tipi tütün yüzde 17'lik bir paya sahip olan şark tipi tütünlerin satılmasını engelliyor.**

Muhittin Sirer

ÖZEL sektör, hükümetin sigara üretimini serbest bırakacağını açıklamasından sonra, Amerikan ve İngiliz teknolojisiyle sigara üretebilmek için izin istedi. Koç, Sabancı ve Tekfen Holding'in müracaatlarında kullanacaklarını belirttikleri teknolojiler ancak Virjinya tütünüyle çalışabiliyor. Bu durumda, dünyaca ünlü Türk tütünü dünya pazarlarında her geçen yıl biraz daha az satılırken, Türkiye'de sigara üretecek özel firma-

(Devamı sa.7, sü.5'te)

Ege ekici tütün piyasası yarın açılıyor

İZMİR (ÖZEL)

BAKANLAR Kurulu önceki günkü toplantısında Ege Ekici Tütün Piyasasının 25 Şubatta açılmasını kararlaştırdı.

Açılış haberinden önce hükümet uzun süre suskun kalmış, bu arada İzmir İhracatçılar Birliğinin piyasanın 3 Martta açılacağına dair açıklamasını da sessizlikle karşılamıştı.

Gümrük ve Tekel Bakanı Ahmet Çakmak geç-

(Devamı sa.7, sü.4'te)

Ulaştırma Bakanı Hüseyin Özalp:

«Hükümet THY grevini erteleme eğiliminde değil»

Hava-İş Sendikası erteleme kararı çıkarsa yeniden Danıştay'a başvuracağını açıkladı

İŞÇİ SERVİSİ

THY grevinin erteleme süresi bu gece saat 24.00'de doluyor.

Bu konuda dün bir açıklama yapan Ulaştırma Bakanı Hüseyin Özalp bazı gazetelerde THY grevinin ertelendiğine dair haberlerin gerçek dışı olduğunu söyleyerek hükümetin grevi erteleme eğiliminde olmadığını belirtti. Özalp grev sürdüğü sürece lokavtın kalkmayacağını da sözlerine ekledi.

Bakanlar Kurulunun grevi ikinci bir kez 60 gün daha ertelemesi halinde Hava-İş Sendikasının Danıştay'a başvurarak erteleme kararının durdurulmasını isteyece-

(Devamı sa.7, sü.2'de)

600 gündür her türlü zorbalığa göğüs geren Hayat grevcileri sonunda ancak kıdem tazminatlarını alabildiler. (Fotoğraf: AYDINLIK)

Grev süresince 3 işçi öldü, grevcilerin 8 çocuğu oldu

600 GÜNDÜR SÜREN HAYAT SES GREVİ SONA ERDİ

İSTANBUL (ÖZEL)

TGS'nin "Hayat-Ses" mecmuası matbaasında 600 günden beri sürdürdüğü grev dün sona erdi. İşverenle varılan anlaşma sonucu işçilerin birikmiş kıdem tazminatı hakları ödenecek. Kıdem tazminatlarının yarısının peşin, yarısının ise taksitle ödeneceği bildiriliyor.

(Devamı sa.7, sü.2'de)

Tütünü ucuza getirmenin yolu

Balyalar çaprazlanıyor

7. Sayfamızda

Aydınlıkta
SİNA ÇILADIR

ÖZÜR

Arkadaşımız Sina Çıladır'ın yazısı elimize geçmediğinden yayınlayamıyoruz. Bütün okurlarımızdan özür dileriz.

içten geldiği gibi
NİMET ARZIK

Sayın Gülcügil' e

Bir ölü katillerini arıyor -2-

Hüseyin Karakaş'ın bir yakını, gene Anafartalar Karakoluna vardı. Yeğenini Emniyet Sarayına götüren görevlilerle, konuşmak istiyordu.

Komiser Sefer Bey, onları çağırttı:

– Ekipte, dediler oradakiler komisere yüreği sızlıya sızlıya, Numunenin iki beyin cerrahına başvurdu. Bunlar, Mustafa Yurttaş'la, Ramazan Başhan'dılar.

– Elimizden geleni yaptık, dediler.

– Cerrahi müdahale, yaptınız mı?

Yanıt vermediler:

– İsminiz, diye sordu gene yüreği yanan adam.

– Mustafa Yurttaş, dedi, doktor isteksizlikle,

– Madem ki, Hacettepeyli'di, neden Hacettepe'ye göndermediniz?

Yanıt bir uzun sessizlikti!...

– Bir an komadan kurtulmuş...

– Mahkemeye sorun!...

Bir daha da biri, bana Hipokrat yemininden falan söz ederse, kafasını, Hipokrat'ın heykeliyle kırıp eline veririm.... İşte Numune de, Hipokrat'ların bazılarının davranışı bu!... Beğendiniz mi?

Sonra bir cümle vardır ki, herkes, çaresiz sandığına savurur:

– Kime istersen git, kime istersen, şikayet et...

Bre paskallar!...

O cümleye ara geldi mi; bilmem.

Ve pehlivanın rüyası

Tanrının rahmetine kavuşmuş, Hüseyin Karakaş'ın, yakını bu kez, Karşıyaka'daki morga vardı... O görevciler gibi, beyaz mezarlığa... Sanki mezarların hepsi kanatlanıp uçacaktı, sihirli, bir borazan çalınca...

İki uzman, İbrahim Turalı ve Cahid Zentürk, başka bir ölüye otopsi yapıyorlardı.

Hüseyin Karakaş'ı soran yakınına, tepeden tepeden:

– Doğal ölüm niteliğinde, dediler.

Eklediler:

– Bu ölü, iki üç güne kadar, tutuklanmasaydı da, ölebilirdi.

– Ama aktifti...

Cahid Zentürk bir pehlivan rüyası anlattı ki, Koca Yusuf'u, Kurtdereliyi, Filiz Nurullah'ı (Bunlar, geçen yüzyılın ünlü güreşçileri), güreş minderinde yere serdi, pestilleme

– Bir pehlivan rüyasında...

– Eee Üstat (Bunu ben diyorum) ne görmüş ki?

– Rüyasında güreşiyormuş,,, ve heyecandan, uyanır uyanmaz ölmüş... (Aman düşlerimize dikkat edelim!

Akıllıydı, Hüseyin Karakaş'ın yakını:

– Yani heyecandan ölebilir de, demiş istiyorsunuz...

Beklediğim cümle geldi, şrakkadak.

– İstediğiniz yere başvurabilirsiniz...

Yüreği yanana karşı, nasıl böyle katı olunabilir?... İnşallah, bunca katılık karşısında, boyunlarını, doğu tevekkülüyle bükmeyip dile baş vururlar... İnsan değerlidir be!... Vatandaş değerlidir be!... İnanamıyorum bile... Bana bu iki kişi kendilerini desin, doğru mu, eğri mi, bana ve Turhan Temuçin'e ve Uğur Mumcu'ya anlatsınlar!...

Yanlış deyin de, aklımızı çelen o yalancıları teşhir edelim, bir güzel teşhir edelim, sokağa çıkmayacak kadar teşhir edelim!...

Gene bazı sesler duyar gibiyim:

– Efendim, karışırsak... Sonra nasıl görev isteyebiliriz?...

– Görev, herhalde, işkence değildir değil mi?...

Başsağlığı diledi

Makinanın takatakası arasında, radyoda söylenen kulağıma çarpıyor...

"Ölen üç polis için, İzmir Valiliğine, Ecevit İzmir valisine telgraf çekip, başsağlığı diledi..."

Artık bu herkesin, başsağlığı üstüstesi sinirime dokunuyor...

Bu polis arkadaşların aileleri için gene şapkalarla yardım mı toplanacak?...

– Kanun komisyondan çıktı...

– İyi... ama görülmesi kaçıncı sırada ki?...

Telgrafmış, başsağlığıymış, fasa fiso, fiso fasa.

HALKIN SESİ
GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

ÇANAKKALE

TÜRK DİLİ ÜZERİNE

Tarafsız, Atatürk ilkelerine bağlı, günlük hayatta halkın konuştuğu gibi aklıma geldiği şekilde konuşan bir devlet memuruyum. Ekseriyetle kelimelerin kökünün Arapça mı, Farsça mı, Yunanca mı, Moğolca mı, Tunguzca mı, Türkçe mi olduğunu bilmem. Aklıma geldiği gibi konuşurum, daha doğrusu konuşurdum. Kimsenin nasıl konuştuğuna da karışmam.

Çünkü yazar ve dil bilgini değilim. İşini en iyi şekilde yapmaya çalışan bir şahsım. İşimde doğruluk ve çalışmanın, işinin mütehassısı olmanın dışında şahsi hiç bir ihtirasım yok. Yıllarca oku, sonra koşul demedi diye çağdışı ol.

Gelin görün ki, bizim bu iyi duygularımız, izimizde rahat etmemize yetmedi.

Anamızdan yeni doğmadığımız için, yeni moda kelimeleri geç kavrıyorum. Herkesten farklı olma, üstün olma, akıllı ve ilerde olma gibi bir kompleske sahip olmadığımdan entellektüel züppeliklere iltifat etmedim. Halkımın konuştuğu gibi konuşarak bukelemun misali, şahsiyet fularını benzemek kusurlarına düşmedim sanırım. Kimsenin konuşmasına da karıştığım yok, onları konuşmalarından ötürü hakir görmüyorum. Hele komşularımın karşısında... Türkçenin gelişimine de bir fikrim ... mekte ben de karşı değilim.

Oysa moda düşkünlerinin ve kentsoylularım bazıları öyle mi? Onlar için çalışmak, dürüst olmak, hiç önemli değil. Olanak, koşul moşul dedin mi tamam. İlericisin. Her şeyi yapabilirsin. Senden iyisi yok. Bütün kolluklar senin, istersen yan gel yat, önemli değil; koşul, olanak, eşgüdüm, diyorsun ya, yeter. Bu sağ, sol değil bence düpedüz terbiyesizlik. Çağdaş sahtekarlık. Bir vakitlerdeki Fransızca özentisinin yenisi.

Sosyetede yer kapma ve devlet kademelerinde sandalye kapma vasıtası, sahtekarlık dayanışması.

Memuriyete çeşitli gündan moda olan salon Türkçesini hayli geç kavradım.

Alışkanlıklarımı bırakamadım. Bu yüzden son 14 aydır amirim tarafından (aslında çalışkan ve iyi niyetli olmasına rağmen) sürekli hakaretimsi davranışlara maruz kaldım. Sözü konuşkanlığımı bilemez oldum. Öz vatanımda vatan hainiymişim gibi şüpheyle karşılandım. Yazı dilimi değiştirmem için resmi yazı yazıldı. Bu bir emekle yazdığımız yazılar yenilere mahalli... Tali memurların yanında küçük düşürüldüm. Allahıma şükür gene de hiç moralimi bozmadım. Tek tesellim bu. Bırakalım bu işi dil bilgisini halletsin. Gerzekler, yarı cahiller değil.

Eskiden dil meselesini hiç düşünmezken, yukarıda saydığım gayet basit hadiselerden sonra biraz düşünür oldum

Bu tip hadiseler karşısında kendimizi müdafaa edemiyoruz. Dedim ya ben mühendisim, şair değil.

Türetme konusunda da hiç bir fikri sahibim yok.

Saygılarımla

BİR OKUYUCU

Edebiyat Söyleşileri

DERGİCİLİĞİMİZ

KONUĞUMUZ HAKKINDA: Günümüz yazarlarından Tarık Dursun K.' çeşitli işlerden sonra rejisörlük ve gazetecilik yaptı. 1960'ta Gazetecilik Başarı Ödülünü, Sait Faik ve TDK Öykü ödüllerini kazandı. Milliyet Yayınlarını yönetti. Şimdilerde Koza Yayınlarını ve Günümüzde KİTAPLAR dergisini yönetiyor. Kitaplarından bazıları: Hasangiller, Rızabey Ailevi, Güzel Avrat Otu, Yabanın Adamları, Vezir Düşü, Kopuk Takımı, Deniz'in Kanı, Sabah Olmasın ve Bahriyeli Çocuk.

● Profesyonel dergilerin burunları Kaf dağındadır, o dergilerin sayfalarına girmek, gücün gücüdür. Ünlüler, sayfalarını parsellemişlerdir. Peki, yeni başlayanlar, "güzel acemi"ler ne yapacaklardır bu durumda? Bizim bizden önceki bizden sonraki kuşakların yaptığını yapacağını...

Konuk: Tarık Dursun K. (Yazar - Yapımcı)

Konuşan: Necati Güngör

– "Günümüzde Kitaplar" dergisinin yayımına ikinci kez giriştiniz. Kağıt kıtlığı ve karaborsasının yayım dünyasını ve özellikle kazanç amacı gütmeyen edebiyat dergilerini bunalıma soktuğu günümüzde, bu yinelenen girişiminizi nasıl açıklıyorsunuz?

– "Günümüzde Kitaplar"ı niçin ikinci kez yayınlamaya kalkıştık? Giriştik demiyorum, kalkıştık diyorum; çünkü, birincisinden kalma acı bir deneyimiz var bizim; Anadolu kitapçılarının büyük bir bölümü, derginin birinci dönem sayılarından alacaklarımızı göndermemekle anlaşılmaz bir direnç gösterdiler. Buna karşılık, yeniden çıkarmamızda iki neden gösterilebilir: Birincisi, kitap okurunun bu tür bir dergiye gereksiniminin olduğuna inancımız. Okuma yazma oranına bakarak, yurdumuzda -hâlâ- çok kitap yayınlanıyor; kağıt zammıymış karaborsaymış göreceksiniz etkilemeyecek kitap yayınını. İkincisi, yakın geçmişe kadar büyük gazetelerimiz yeni yayınların duyurumu ile tanıtımına yer verirler; okura, kitap okuruna bu yolla az bucuk bir hizmet götürürlerdi. Sonradan parasal çıkar ağır bastı, ilana kuvvet verdiler, tanıtma yazılarını toptan kaldırdılar.

Peki, kitap okuru, özellikle taşradaki kitap okuru; neyi, nasıl seçecekti? Kim yol yordam gösterecekti ona?

Uygar ülkelerde, bizde olmayan bu iki uygulamanın ikisi de işlerlik kazanmıştır. Büyük gazeteler, düzenli kitaplar eki çıkarırlar. Kendi başına yayınını sürdüren kitap dergileri de vardır; ayrıca edebiyat-sanat dergilerinde kitap yazılarına, incelemeleriyle eleştirilerine çokça yer ayrılır.

Bunun bir başka yararı daha vardır, bence önemsenmesi gereken nokta asıl odur: Kitaplar eklerinden kitap dergilerinden ya da edebiyat-sanat dergilerinden bu tür yazıları yaza yaza, bu yazılarda kalem bileye bileye gerçek eleştirmen yetişir. Kitap tanıtma yazarı için, bu yayın organları geleceğin eleştirmenine bereketli bir ortam oluşturur.

Ülkemizde, Batılı ya da Doğulu demiyeyim, uygar ülkeler ölçüsünde eleştirmen yok. Edebiyatımıza; şiir, roman ya da hikayemize genelde yön verici nitelikleri taşıyan aklı başında bir eleştirmenimiz yok. Bu, acımasız bir yargı belki, ama gerçek. Bir eleştirmenin, sanatçıların karşısında bu kadar kaçı dört başı bayındır eleştirmendir? Ya övüyorlar göklere çıkararak, ya da sövüyorlar yerin dibine batırarak. Nedeni ile niçinini ise, kendilerine saklıyorlar, bir kendileri biliyorlar. Bir çoğu da politikaya bulaştı bunların, bir çoğu da denemeci oldu. Ataç özentisi ile. Oysa, eleştirisiz edebiyat olmaz. Eleştiri, bir ülkenin edebiyatına çekidüzen verir, yaşarlıkla sağlıklılık getirir; sanatçıyı savrukluktan, başıboşluktan, "şöhret-i kazibe" olmaktan kurtarır. Bizden önceki kuşağın eleştirmecileri vardı; sustular, yaşlandılar, bir bölüğü çağ dışı, bir bölüğü de "kırgınlar ordusu"na katıldılar, bir bölümünü de ölüm çekip aldı.

– Sizin kuşağın eleştirmenleri?

– Bizim kuşağımızınkilere gelince... Asım Bezirci dışında kalanları geçin bir kalem!

"Günümüzde Kitaplar"ı biraz da sayfalarından geleceğin iyi eleştirmecileri çıkar umuduyla yayınlıyoruz. Biraz bu umut, biraz okura kitap seciminde vardımcı olmak, biraz da zor'un üstesinden gelme tutkusu... Rahatına koşullar da ne türde olursa olsun, dergicilik kolaydır.

– Edebiyata yeni kanlar, yeni yetenekler taşıma yolunda dergilerin ilk araç olduğu kuşkusuz. Ne ki, yeni kuşakların dergilere sıçraması hiç kolay değil; bu da bir gerçek... Bunu nasıl yorumluyorsunuz?

– Profesyonel dergilerin burunları Kaf dağındadır, o dergilerin sayfalarına girmek, gücün gücüdür. Ünlüler, sayfalarını parsellemişlerdir. Peki, yeni başlayanlar, "güzel acemi"ler ne yapacaklardır bu durumda? Bizim, bizden önceki, bizden sonraki kuşakların yaptığını, yapacağını... Cep harçlıkları birleştirilecek, imeceli amatör dergiler yayınlanacak, herkes dergisinde yerini alacak. Tek parti döneminde bu ödevi güdümlü Halkevi dergileri yaparlardı. Taşra, İstanbul'un her alandaki egemenliğine başkaldırırken dergiciliği bundan ayrı tutabilir misiniz? Kendi yağlarıyla kavruluyorlar ama yarının iyi şairleri, iyi hikayecileri, iyi eleştirmecileri aralarından sıyrılıp ortaya çıkacaklar. İzmir'de iki ilginç dergi var: "Dönemeç"le "Küçücük." Kayseri'de bir avuçluk bir dergi var: "Hakimiyet Sanat" Dar bir alana sıkışmışlıktan gün gelecek kurtulacaklar, profesyonel dergilere sıçrayacaklar, daha bir yaygınlık kazanacaklar, ünlenecekler, edebiyatımızdaki gerçek yerlerini alacaklar. Taşra dergileri edebiyatçı çoğaltma kazançları bence. İzmir'de "Kervan"ı, Ankara'da "Şimdilik"i amatörce yayınlamasaydık; beni, Cengiz Tuncer'i, Yılmaz Gruda, Ahmet Oktay, Tevfik Akdağ ve Nedret Gürcan'ı kim tanıyacak, bize profesyonel dergilerde kim yer açacaktı?

– Bütün zorluklara karşın günümüzde gerek amatör kümelenmeler, gerekse profesyonel girişimlerle azımsanmayacak bir niceliğe sahip dergi dünyası. Bu konuda bir "enflasyondan" söz edebilir miyiz?

– Kuşkusuz bir dergi bolluğu var. Zararlı mı saymalı bunu? Hayır, bu, bir zorunluluktur, nedenini de söyledim yukarda Yalnız siyasal iktidarların, yazık ki bunlar arasında Ecevitli CHP'yi de sayabiliriz, kültür düşmanlığı amacıyla kağıda bindirdikleri zam bu kadarla kalmayacak, daha da artacak yakın bir gelecekte. O zaman bu dergi bolluğu (siz buna enflasyon diyorsunuz) kendiliğinden azalacak. Bir çoğu kapanıp gidecek, bir çok geleceğin iyi edebiyatçı adayı da (belki) bunlarla birlikte bir süre için ortalıktan çekilecekler. Bu durumda şu yapılabilir: Taşra dergileri, karşılarına dikilen bu zorluğu yenmede güçbirliğine gitmeliler. Bir kentteki iki dergi, yakın kentlerdeki bir kaç dergi bir araya gelmeli, birleşmeli. Biliyorum, aradaki düşünce ayrılığı ilk engelmiş gibi gelebilir. Ayrı düşüncelerdeki, ayrı kesimlerin inanışlarını sürdürenlerin bir araya gelmeleri zordur. Fakat öncelik demokratlığa tanınırsa buna dayanarak sivrilikler üzerinde ortak anlaşımlara varılabilirse taşra dergileri yaşayabilirler. Yoksa, bunca kültür düşmanlığı karşısında edebiyatçılar birlik olmaz, kesim kavgalarını sürdürür, demokrasi karşıtlarının ekmeklerine kendi elleriyle yağ sürerlerse, edebiyatımız; şiiri, romanı, hikayesi ile İstanbul'un egemenliğinde kalır. İstanbullular dergi sayfalarını, yayınevlerini, ödülleri, benzeri her tür yararı kendi çıkarlarına kullanır kullandırırlar.

Günümüz Türk edebiyatının yeni bir soluğa gereksinimi var. Bu da taşradan çıkıp gelecektir. (Bir ayraç açarak şunu da belirtmeliyim: "Günümüzde Kitaplar"da fırsat buldukça taşralı edebiyatçılara "Özel Kesit"te yer vermek, onları enine boyuna tanıtmak, duyurmak amacındayız, dilerim, başarırız bunu.)

– Bir yazar olarak, bir dergi yönetmeni olarak, adından vazgeçemeyeceğiniz hangileri? Herşeyden önce, sizin için böylesi dergiler var mı?

– Vazgeçemediğim bir dergi var mı bugün? Bu, "Türk Dili" mi, "Varlık" mı, "Sanat Emeği", "Dönemeç", "Küçücük", "Hakimiyet Sanat", "Yeditepe"mi? Belki.

Birinci Meclis ve Atatürk demokrat mı, değil mi?

Hüseyin Bayaz

Emekli Tarih Öğretmeni

Hüseyin Bayaz 1902 yılında G. Antep'te doğdu. Birinci Dünya Savaşı, Antep'in işgali ve Kurtuluş Savaşını yaşadı. Daha sonra uzun yıllar tarih öğretmenliği yaptı. Hüseyin Bayaz'ın geçen yıl 10 Kasım'da düzenlediğimiz "Atatürk'ün Bugünkü Önemi" konulu açık oturumda ortaya çıkan bazı fikirler hakkındaki görüşlerini yayınlıyoruz.

* * *

Aydınlık gazetesinin "Atatürk'ün Bugünkü Önemi" konusunda düzenlediği açık oturum beni birçoklarından ayrı olarak ilk ve son durumlarımın yüzde yüz karşıtlığı bakımından çok ilgilendirdiği için, konuşmacıları yer yer soluk keserek izledim. Her biri ayrı ayrı ve çoğu kez birleşerek Atatürk'ün kişiliğini belirttiler. Hepsini mutluluk duyarak okudum ve yarandım.

1902 doğumluyum. Ata'nın Kurtuluş Savaşlarını da devrim süresini de eksiksiz yaşadım. Ama nasıl sanat eseri bir tabloya burnunu dayamış birtakım renklerden birine karışmış boyalardan başka hiç bir görüntünün ayrıntılarını görmeden.

Birinci Dünya Savaşının son iki yılında askerden kaçmayanları hemen herkes beceriksizlikle suçlardı. Bizler de onlara katılırdık. Kaçanlar amacı olmayan bir perişanlık olarak tanımlarlardı askerliği. Düşman memleketimize gelirse döğüşürüz diyorduk. Başkalarını kurtarmaya da bizim gücümüz yetmiyor buluyorduk. Bizler de bu sözleri doğru buluyorduk.

Sonunda düşman memleketimize geldi. Döğüştük son lokmamızı yiyene, son kurşunu atana değin. Bu kez de gücümüz yetmedi. Teslim olduk. Bir süre de böyle yaşadık. Ama "yiğit öğünmesin, baht öğünsün" diye bütün suçu yazgımıza yükleyerek avunduk.

Bir gece, birdenbire Fransızların çekileceğini duyduk. Bütün şehirde bir bayram havası esti. Gazi Paşa'nın adını duymamız böyle oldu. Bir süre O'nu kurtarıcı diye sevdik. Gaziantepli olduğumuzu da o zaman öğrendik. Daha önce böyle bir sanımız olduğunu duymuşluğumuz yoktu. Ama bu sevgi çok sürmedi. İstanbul'un siyasi ve güldürü gazeteleri gelmeye başladı. Bunlarda ikinci grubun hürriyet, özgürlük savunmalarını okuyorduk. Halife Abdülmecit efendinin sultan olmadığını anladık. Sonra da Gazi'nin Latife hanımı açık gezdirdiğini görünce, artık o bizim yanımızda halifenin sultanlık hakkını elinden alan ve İslam-Türk geleneklerine sırtını dönen haksız, sevimsiz bir zorba olup çıktı.

Ben İstanbul'a öğrenim için gittiğimde henüz İngilizler İstanbul'dan çekilmemişlerdi. Sonradan öğrenim için geçen yedi yıl içinde bu kanımız daha da pekişlendi. 1930 yılında öğrenimimi bitirerek Antep'e döndüğümde de temelli devrimler yönünden Atatürk'e yüzde yüz karşıydım. Sonradan kimi yaşamımda karşılaştığım sorunlarla oranlayarak çokça da okuyup öğrenerek şu kesin düşünceye eriştim ki, Atatürk'ü ister sevmemek, ister beğenmemek olsun, ya bilgisizlikten ya da onulmaz bir hastalıktan değilse bir kötü rastlantı ile koşullanmaktan kaynaklanmaktadır. Çünkü O'nun bütün eylemleri ve davranışları, heyecandan ya da gelenekten görenekten değil, bilgiden ve ustan güç almaktadır. Onun içindir ki bu denli büyük sorunları kısa bir sürede şu denli güzel çözümlere ulaştırabilmiştir. Bu son yargının ışığında.

Aydınlık'ı her gün açtıkça içercesine izledim. Birçok yönlerinin dizgelenerek açıklanmasını gördükçe de hem yaranıyor hem de seviniyordum. Bu arada benim tasarımlarıma uymayan yönler de oldu. Bunları bildirmek istedim. Katılmadığım yönlerden birincisi:

Doğu Perinçek'in Atatürk'ü burjuva lideri saymasıdır ki Emre Kongar buna karşıdır. Ve pek güzel de nedenini açıklıyor. Ben bu açıklamaya şunun da katılmasından yanayım.

Atatürk içe karşı, bir sınıfın çıkarına değil, dışardan gelen saldırılara karşı savaşmıştı. Onun için de bir sınıfı değil, bütün ulusu düşmana karşı birleştirmeye uğraştı. Bunu sağladıktan sonra da gene birlik olarak ulusu kalkındırmaya çalıştı. Bunun gerekçesi, hepimizin üzerinde birleştiğimiz Ata'nın gerçekçiliğidir. Eğer bunda birleşiyor isek, bu bilgimizden işkillenmiyor isek, bu gerçekçilik şu davranışları gerektirir: Atatürk'ün yenmesi gereken düşman hem çok hem de pek güçlü olan bütün emperyalist dünyadır. Türkiye'nin ise en zengin dört bölgesi bunların işgali altındadır. İşgal altında olmayan dört bölge ise on yıldır silah altında döğüşmüş, sürüklendiği üç savaşı da kaybetmiş, kötü yönetimin uğrattığı yoksulluk son kertesine varmıştı. Kendisi de bu yoksullaşanlardan birisidir. Bunlar ancak sıkı bir birlik altında bulunurlarsa bir güç oluşturup bağımsızlığa ulaşabilirler. Şu zengindir, şu fakirdir, şunun inancı ötekinin etnik durumu o birinden ayrıdır. düşüncesine yer olmamak gerekir. Şundan ki, baş kaldıranları da katsak eli altındaki dört bölgede en çok beş milyon yoksul in[illegible]

(DEVAM EDECEK)

demokrat gözüyle
lütfü oflaz

Simit + çay = 5400 TL!

Pazar sabahı memur Halim Selim Bey ve 4 kişilik aile efradı uyanıp, yataktan kalktı.

Karınları acıkmıştı.

Memur Halim Selim Bey, karısı, kaynanası ve 2 çocuğu, birer bardak çay, birer tane simitten müteşekkil sabah kahvaltılarını yaptı.

Kahvaltıdan sonra memur Halim Selim Bey, kendisinin ve 4 kişilik ailesinin çay ve simit paralarını hesapladı.

Simidin tanesi 10 liraydı... Bir bardak çay ise, son şeker ve çay zammından sonra 2 liraya malolmaktaydı.

Demek ki memur Halim Selim Beyler, bir sabah kahvaltısında kişi başına 12 lira harcamışlardı.

Halim Selim Bey, karısı, kaynanası ve 2 çocuğunun kahvaltı masrafı ise, 12x5=60 liraydı...

Sonra öğle yemeği geldi, çattı.

Öğle yemeğinde de Halim Selim Beyler birer simit yiyip, birer bardak çay içti... Tabii, toplam masrafları 60 liraydı...

Derken hava karardı.

Ve memur Halim Selim Bey ile ailesi akşam yemeğinde de yine simit yiyip, çay içti.. Toplam harcamaları yine: 60 liraydı...

Akşam yemeğinden sonra memur Halim Selim Bey oturdu, pazar günü harcadığı çay ve simit paralarının hesabını çıkardı.

Bu da, sabah: 60+öğle: 60+akşam:60 =180 lira tutmaktaydı.....

Yani, Halim Selim Bey ve ailesi pazar günü boyunca sadece simit ve çayla karınlarını doyurmalarına ve başkaca hiçbir masraf yapmamalarına rağmen tamtamına: 180 lira harcamışlardı.

Günde 180 lira harcadıklarına göre, ayda 180 x 30=5400 lira harcayacaklardı.

Şu halde, Halim Selim Bey ailesi bir ay boyunca sırf çay ve simitle karınlarını doyursalar bile, yine de 5400 lira harcamak zorunda kalacaklardı.

Oysa Halim Selim Bey asgari ücret üzerinden maaş almaktaydı.

Kısacası, Halim Selim Bey ayda simit ve çay parası olarak 5400 lira harcadığına, buna karşılık 4000 lira maaş aldığına göre, demek ki bütçesinin her ay 1400 lira açık vermesi kaçınılmazdı.

Kaldı ki, bunun içinde ev kirası yoktu...

Odun, kömür, elektrik, su parası yoktu...

Çocuklarının okul, kendisinin yol, ailesinin giyim masrafı da yoktu...

Bütün bunlara rağmen Halim Selim Beyin bütçesi, ayda tamtamına 1400 lira açık veriyordu.

İşte "Böyük Türkiye"de ve "Son Türk Devleti"nde asgari ücretle çalışan bir memur, işçi kısacası emekçi ailesinin hali buydu.

Buyrun hesap meydanda...

Hesap adamı Başbakan buna ne buyuracaklar acaba?

BULMACA

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1		■										
2								■		■		
3						■			■	■		
4		■			■							
5						■			■			■
6			■				■					
7	■		■					■			■	
8				■					■			

SOLDAN SAĞA-1) Eski çağlarda yaşamış bugün nesli tükenmiş bir hayvan (çoğul) 2) Kral karısı- TERSİ hayvan evi 3) İçine eşya konan büyük çanta- Eski dilde su- Rey 4) Masal dilinde çok- İçinde para biriktirilen kap 5) Tüccar eşyası dengi- TERSİ iridyumun simgesi- Bir harfin okunuşu 6) Bir renk-Motorlu araç- TERSİ derisinde, kıllarında ve gözlerinde doğuştan boya maddesi bulunmadığı için her yanı beyaz olan.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Yırtıcı bir hayvan 2) TERSİ namus, utanma duygusu- TERSİ baharlı bir bitki 3) Bir kasnağın iki tarafına deri geçirilerek yapılan bir çalgı 4) Gözbağcılık 5) Mısır'da bir nehir- Ortaya atılan, cüretkar 6) Tok olmayan- 3.tekil şahısa anlamında 7) Dini bir kitap- TERSİ bir harfin okunuşu 8) Afganistan'ın Karmel'den önceki öldürülen Devlet Başkanı 9) Eski Mısır'da bir tanrı- Bir hayvan 10) Günün bir bölümü 11) Kısa ceket 12) Sahtekarlık- Geri

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	T	U	L	U	A	T	■	K	İ	K	A	D
2	R	■	■	R	Z	■	N	A	L	E	■	İ
3	A	K	İ	D	E	■	A	■	E	S	■	R
4	K	A	L	U	■	A	H	İ	■	■	S	İ
5	T	R	A	■	A	N	A	D	O	L	U	■
6	Ö	D	L	E	K	■	K	A	B	İ	L	■
7	R	■	E	P	İ	K	■	D	A	M	A	R
8	■	A	C	E	L	E	C	İ	■	A	K	A

Mugabe, seçim çalışmalarını yürütemiyor

● Muzorewa parayla oy satın alma peşinde
● BM ve ABÖ heyetleri Salisbury'e geldi

SALİSBURY (AP) — Zimbabve gerilla lideri Robert Mugabe bir hafta içinde ikinci kez can güvenliği olmadığı için, seçim kampanyası konuşmasını erteledi. Hafta başında seçim kampanyası dolayısıyla bir konuşma yapacak olan Mugabe, miting alanındaki telefon direğine Sovyet yapısı bir RPT-7 roketinin bağlandığının farkedilmesiyle konuşmasını ertelemişti.

Bu arada Mugabe'nin seçim sözcüsü Nyoka, Muzorewa'nın seçim kampanyalarını ertelediğini ispatlamak için, zorla Muzorewa'ya ait bir mitinge götürüldüklerini belirten 12 siyahı tanık gösterdi.

RODEZYA'DAKİ SON GELİŞMELER

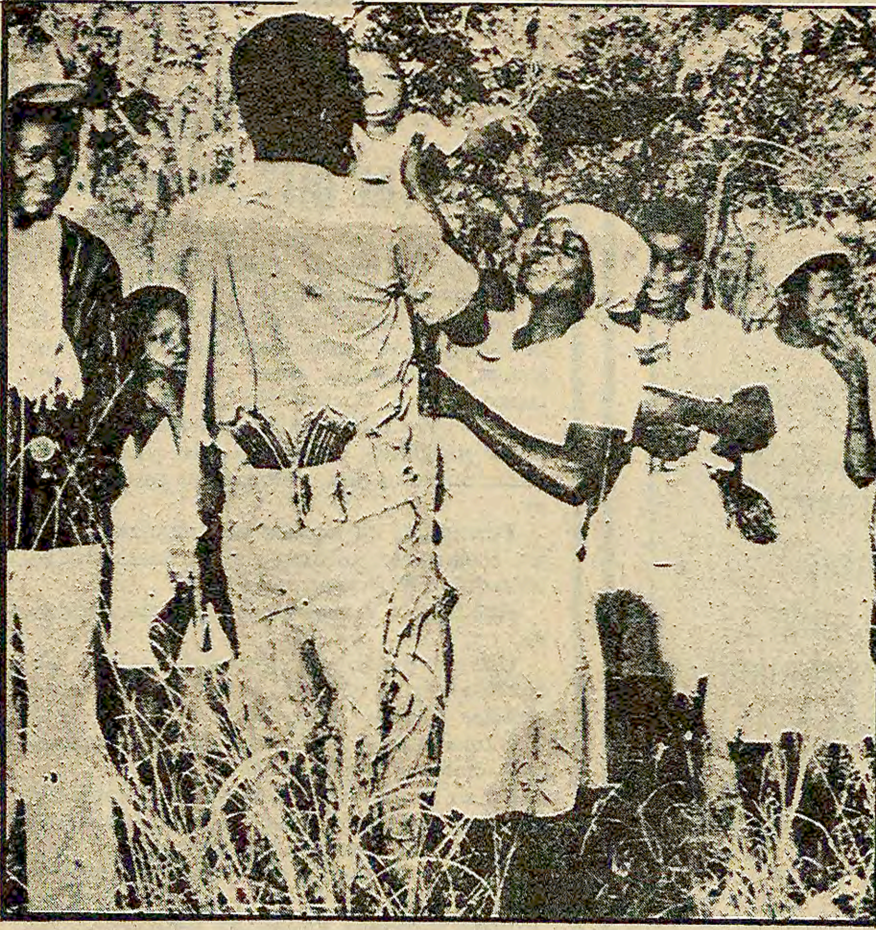
* İngiliz Vali Soames'in üç gerilla ordusunu birleştirmeye çalıştığı haber veriliyor. 7 bin gerillaya sahip Nkomo önderliğindeki ZAPU'nun bu görüşü kabule yanaştığı bildirilirken, 15 bin gerillaya sahip Mugabe'nin ZANU örgütünün böyle bir birleşmeye yanaşmadığı belirtiliyor.

* Rodezya'nın eski ırkçı Başbakanı Ian Smith, bir süredir bulunduğu ABD'den sessizce geri döndü ve seçimlerde taraf tutmayacağını ileri sürdü. 14 Şubatta beyazlara ait 20 sandalye için yapılan seçimlerde Smith'in partisi kazanmıştı.

* ZANU yetkilileri, Muzorewa'nın parayla oy satın almaya çalıştığını açıkladı. Bir yargıç bu konuda bir soruşturma açmayı kabul etti.

* Rodezya ordusu, Mozambik'deki gerilla kamplarına yapılan baskınlarda ele geçirdiklerini ileri sürdükleri Rus tankları ve havadan havaya füzeleri basına gösterdi.

* Bu arada, seçimde gözlemcilik yapmak üzere Birleşmiş Milletler ve Afrika Birliği Örgütünden temsilciler geldi. BM, Genel Sekreter Yardımcısı Perez de Cuellar'ı gönderdi.

...DOĞU... ORTADOĞU... ORTADOĞU...

...aydır olumlu sonuç alınamamıştı

Mısır-İsrail-ABD görüşmeleri haftaya başlıyor

● [illegible] deneme yaptığı ileri sürülüyor
● Hollanda, FKÖ'ye yaklaşıyor

LAHEY (AJANSLAR) — Londra'da tamamlanan Mısır-ABD-İsrail "Özerklik görüşmelerinin" 27-28 Şubat günleri Hollanda'nın başkenti Lahey de devam edeceği açıklandı. 8 aydır süren görüşmelerde, gerek Filistin makamlarının yetkisi, gerekse yerleşim merkezleri konusunda çıkan anlaşmazlıklar nedeniyle bir sonuç alınamamıştı.

Lahey'de yapılacak olan görüşmelerde Mısır'ı Başbakan Mustafa Halil, ABD'yi Özel Büyükelçi Sol Linowitz, İsrail'i de İçişleri Bakanı Joseph Burg temsil edecek.

Mısır heyeti, işgal altındaki Batı Şeria ve Gazze topraklarında yaşayan 1,1 milyon Filistinlinin tam hukuki ve idari yetkilere sahip bir makam tarafından yönetilmesini talep ediyor. İsrail ise bu makamın yetkilerini kısıtlamak istiyor. Öte yandan ABD ve Mısır, İsrail'in işgal altındaki topraklarda izlediği yeni yerleşim merkezleri kurma politikasına şiddetle karşı çıkıyorlar.

HOLLANDA FKÖ'YE KARŞI TUTUMUNU DEĞİŞTİRİYOR

Hollanda'nın Filistin Kurtuluş Örgütüne karşı izlediği tutumu değiştirmek üzere olduğu bildiriliyor. Dışişleri Bakanlığı Afrika ve Ortadoğu Dairesi Müdürü Naboth Van Dijl'in geçtiğimiz hafta Suriye'nin başkenti Şam'da FKÖ yetkilileri ile görüştüğü öğrenildi.

Görüşmeden sonra WAFA ajansı, FKÖ ile Hollanda'nın ikili ilişkileri geliştirmek niyetinde olduğunu yazdı.

Şimdiye kadar İsrail yanlısı bir politika güden Lahey yönetiminin FKÖ'ye doğru bir jest yaptığı belirtiliyor. Öte yandan Hollanda'da yapılan bir kamuoyu anketi, halkın büyük bir çoğunluğunun Filistin davasını desteklediğini gösterdi. Gözlemciler, Hollanda'nın bir yandan "Verimli bir petrol siyaseti" izlemek istediklerini, bir yandan da Ortadoğu bunalımına çare bulunmasını arzuladıklarını belirtiyorlar.

İSRAİL: NÜKLEER DENEME YAPMADIK

İsrail Savunma Bakanı Ezer Weizman, dün Tel Aviv'de yaptığı bir açıklamasında, ülkesinin Güney Afrika ile işbirliği halinde bir nükleer deneme yaptığı yolundaki haberleri yalanladı. İsrail'in nükleer silahları Ortadoğu'ya sokacak olan ilk ülke olmayacağını ileri süren Weizman, İsrail'in nükleer silahları konusunda ayrıntılı bilgi vermekten kaçındı.

Uzmanlar, İsrail'in şimdiye kadar giriştiği askeri harekatlarda nükleer silahlar kullandığını ve İsrail'in Necef çölünde atom ve hidrojen bombası imal edebilecek bir nükleer santrale sahip olduğunu hatırlatıyorlar.

AMNESTY INTERNATIONAL

Uluslararası Af Örgütü Rodezya'daki İngiliz Valiyi Eleştirdi

LONDRA — Uluslararası Af Örgütü İngiliz denetimindeki Rodezya'da insan haklarının ihlal edildiğini bildirerek, eski ırkçı rejim tarafından konan ve hâlâ yaygın şekilde yürürlükte olan işkence uygulamalarını eleştirdi. Bu uygulamalardan İngiliz Vali Lord Soames'in sorumlu olduğunu kaydeden örgüt, Vali'nin 12 Aralıkta Rodezya'ya gidişinden bu yana, insan hakları konusunda bazı gelişmeler olmakla birlikte genel olarak durumun hâlâ rahatsız edici olduğunu açıkladı.

Uluslararası Af Örgütü, Soames'in Uluslararası Kızıl Haç Örgütünün 2 bin kadar tutukluyu ziyaret etme isteğini geri çevirmesinin Rodezya'daki eski yönetimin davranışlarına benzediğini belirtti.

Şahın suçlarını incelemek üzere

Uluslararası Komisyon Tahran'a vardı

● Homeyni: "Rehinelerin ne olacağına seçilecek olan İran Meclisi karar verebilir"

TAHRAN-CENEVRE (AP-THA) — İran'da devrik Şahın işlediği suçları araştıracak olan BM Uluslararası Soruşturma Komisyonu üyeleri Tahran'a vardı.

Associated Press Ajansının haberine göre, Komisyon üyelerinden Fransız Louis-Edmond Pettiti, AP'ye verdiği demeçte, komisyonun, rehinelerin serbest bırakılması için elinden geleni yapacağını, İran'ın içişlerine karışıldığı şikayetlerini de inceleyeceklerini söyledi.

Bu arada Panama'nın Şahın işlediği suçlar hakkındaki komisyonun çalışma sonuçlarını kabul etmeyebileceği bildirildi.

Öte yandan İranlı lider Ayetullah Homeyni yayınladığı mesajda, ABD Büyükelçiliğinde tutulan Amerikalı rehinelerin ne olacağına ancak yeni seçilecek İran Meclisinin karar verebileceğini söyledi.

Homeyni meclis seçimlerinin ilk turunun 14 Martta yapılacağını hatırlatarak, sözlerini şöyle sürdürdü: "Meclis görevine başlayana kadar İran Devrim Konseyi ve Devlet Başkanı Abdülhasan Beni Sadr'ın devrik Şahın geri verilmesi için her türlü çabayı harcamaları gerekmektedir. Ayrıca Şahın servetinin de İran halkına geri verilmesi zorunludur."

BENİ SADR'IN ÇAĞRISI

İran Devlet Başkanı Abdülhasan Beni Sadr ise önceki gece İran Radyosundan yayınlanan mesajında, düşünce özgürlüğüne Anayasanın öngördüğü sınırlamalar içinde saygı duyulması gerektiğini belirterek, "İran tarihinin bu en kritik döneminde meydana gelecek her çatışmanın devrime zarar getirmekten başka işe yaramayacağını" söyledi.

Beni Sadr uzlaşmazlıklar çıktığı anda başta Devrim Muhafızları olmak üzere tüm devlet güçlerinin çatışmaları kızıştırmak için değil, yatıştırmak amacıyla müdahale etmelerini istedi.

KUTBZADE'NİN DEMECİ

Bu arada İran Dışişleri Bakanı Sadık Kutbzade kendilerini Kanada'lı gazeteciler olarak tanıtan iki kişinin kendisine şantaj yapmaya kalkıştığını söyledi.

Kutbzade Kanada Televizyonuna verdiği demeçte, söz konusu iki kişinin kendisini Tahran'daki Kanada Büyükelçiliğinde saklanan altı Amerikalı diplomatı ülke dışına kaçırdığı için ABD'den altı milyon dolar rüşvet almakla suçlayacaklarını söylediklerini ve bu koşullar altında Kanada Büyükelçiliğinin yeniden faaliyete geçmesinin de mümkün olmayacağını söyledi.

YUGOSLAVYA BAŞBAKANI

Yugoslavya Başbakanı Veselin Yurunoviç Belgrad'da İran Büyükelçisi Rıza Haşemiyan'ı kabul etti.

İranlı diplomat bu ziyaret sırasında Yurunoviç'e, İran hükümetinin Mareşal Tito'ya geçmiş olsun dileklerini iletti. Görüşmede iki ülke arasındaki ilişkiler yanında Bloksuzlar hareketi çerçevesinde, Belgrad ve Tahran hükümetleri arasındaki işbirliğinin geliştirilmesi konusu ele alındı.

"İKİ REHİNE SERBEST BIRAKILACAK"

Öte yandan Meksika'da çıkan "El Sol De Mexico" gazetesi, Tahran'daki ABD Büyükelçiliğinde bulunan rehinelerden ikisinin önümüzdeki günlerde serbest bırakılacağını, çünkü bu kişilerin Meksika'da doğduklarını kanıtladıklarını yazdı.

Giscard d'Estaing kendi kuyusunu kazmıyor mu?

Paris, Olimpiyatların boykot edilmesini engellemeye çalışıyor

Fransa-Rusya ticareti geçen yıl yüzde 32.6 arttı.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Şimdilerde uluslararası basın-yayın organlarında en fazla tartışılan konu ABD ile Avrupalı müttefikleri arasındaki ilişkiler.

Washington, Afganistan'ın Rusya tarafından işgal edilmesinden sonra bütün gücünü, Moskova'ya karşı birleşik bir Batı Dünyası oluşturmaya yöneltti. Carter'ın açıklamaları ve son olarak Vance'ın Batı Avrupa gezisi hep bu amaca yönelikti.

ABD-Batı Avrupa ilişkileri çeşitli yönlerden ele alınabilir. Ancak şimdiye kadar geliştirilen faaliyetlerde en fazla dikkat çeken olgu Paris yönetiminin tutumu oldu.

Fransa, yaptığı resmi açıklamalara göre, ABD'nin Afganistan ve Sovyetler Birliği konusundaki tahlillerine katılıyor. Ancak, bu görüş birliğine rağmen, Sovyetler Birliği'ne karşı alınacak tutum konusunda Paris Washington'un önerilerini benimsemiyor. Neden?

Batı dünyasında Sovyetlere karşı yumuşamanın gerekliliğini savunanların önderi durumundaki Fransız hükümetinin tutumunu Paris-Bonn Zirvesinden (5 Şubat 1980) başlayarak değerlendirelim.

PARİS—BONN ZİRVESİ

25. Fransız-Alman Zirvesi nedeniyle Paris'te biraraya gelen Fransız Devlet Başkanı Valery Giscard d'Estaing ve Alman Başbakanı Helmut Schmidt, üç günlük yoğun çalışmadan sonra, Afganistan işgali sonrası uluslararası genel durum konusundaki görüşlerini bir ortak bildiri ile açıklamışlardı.

Bildirinin iki önemli özelliği vardı:

—İşgalin açık bir şekilde kınanması ve Batı Avrupa'nın iki büyük ülkesinin ABD ve NATO'ya bağlılığının belirtilmesi,

—Yumuşamanın sürekliliği için çaba sarfedilmesi. Genellikle iyi haber alan bir kaynak olarak bilinen ve Fransız Dışişleri Bakanlığına yakınlığı ile tanınan "Le Point" dergisi, Fransız-Alman Ortak Bildirisinin esas olarak Fransız uzmanlar tarafından hazırlandığını yazıyor.

5 Şubattan sonraki gelişmelerden Paris yönetiminin bildirinin ikinci maddesine ağırlık verdiği görülüyor. Zaten Paris bir süredir "yumuşama"nın erdemlerini övüyordu.

CHABAN MOSKOVA'DA KORNİENKO PARİS'TE

5 Şubat bildirisine kadar Fransa hükümeti Rusların Afganistan işgaline karşı dişe dokunur bir açıklama yapmamıştı. Hatta, ABD ve İngiltere yetkilileri Moskova'ya yapacakları gezileri erteler ve Kremlin'den beklenen Rus konukların ziyaretini ileri bir tarihe atarken, Paris, Meclis Başkanı Jacques Chaban-Delmas'ı Moskova'ya gönderdi. Ne var ki, işgal sonrası Moskova'ya ilk giden Batılı devlet adamı olan Chaban-Delmas, Sakharov'un sürgüne gönderilmesi nedeniyle Rusya gezisini kısa kesip Paris'e döndü. Ancak, aynı tarihlerde (23 Ocak) Fransız yönetimi Sovyetler Birliği Dışişleri Bakan Yardımcısı Kornienko'yu Paris'te ağırlıyor ve "Afganistan olayları" konusunda Kremlin'in yorumlarını dinliyordu.

Chaban-Delmas'ın başarısız gezisi ve Kornienko'nun yetersiz açıklamaları Paris yönetimini biraz sarstı ve ilk kez 5 Şubat tarihli bildiride Rus işgali açık bir şekilde kınandı.

MOSKOVA'YA KARŞI ÖNLEMLER

Fransız yönetiminin diğer olumsuz tutumu, işgalden sonra Sovyetler Birliği'ne karşı uygulanması tasarlanan önlemler konusunda iyice ortaya çıktı.

** Fransız hükümeti, "Spora siyaset karıştırmamak" bahanesini ileri sürerek Olimpiyatların boykot edilmesine karşı çıkıyor.*

Birçok gözlemci ve iyi haber alan kaynaklar AET Dışişleri bakanlarının 20 Şubatta Roma'da yaptıkları toplantıda, boykot meselesinin gündeme Fransa'nın engellemesi nedeniyle getirilmediğini belirtiyor.

** Tahıl ambargosu konusunda da Paris yönetiminin, birdenbire insancıllığı tutuyor. Eğer tahıl ambargosu uygulanırsa bundan Moskova hükümeti değil, Sovyet halkı zararlı çıkarmış!*

SAVAŞ MI YUMUŞAMA MI?

Paris yönetiminin Afganistan işgalinden sonra gerçekleştirmek istediği temel siyaset bir cümle ile ifade edecek olursak: "Başka bölgelerde ne olursa olsun, Batı Avrupa'da mutlak yumuşama".

Yani ABD, Rusya'ya karşı tutum almasın. Almasın ki, iki süper devlet arasındaki gerginliğin olumsuz sonuçlarını Batı Avrupa çekmesin.

FRANSIZ—SOVYET EKONOMİK DOSTLUĞU

Fransız yönetiminin yumuşamada ısrar eden bu siyasetinin ekonomik bir nedeni de var.

OECD (Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü) istatistiklerine göre, Rusya 1977 yılında dış ticaretinin yüzde 10,1'ini, 1978'de yüzde 9,1'ini, 1979'da da yüzde 11,4'ünü Fransa ile yaptı. Fransa-Sovyetler Birliği ticareti 1979 yılında yüzde 32,6 artarken, yapılan planların ötesinde, son üç yılda ticaret hacmi 59 milyar doları buldu. Oysa Paris-Moskova anlaşmalarına göre bu miktar 57,5 milyar dolar olacaktı.

Afganistan işgaline rağmen ve Fransız-Alman ortak bildirisinden sonra, "Fransa-Rusya İşbirliği Komisyonu" 11 Şubatta toplanıyor ve 1980-85 yılları için ticari işbirliğini tartışıyordu. 1985 için konan ticaret hacmi hedefi 150 milyar dolar civarında. Yani Paris, Kremlin'i beslemeye devam edecek.

ABD'nin ambargosundan sonra Fransa'nın Sovyetler Birliği'ne dışsatımı daha da kolaylaştı. Çünkü, Amerikan firmalarının Moskova'ya satmadığı teknolojik araçları, Fransız-Amerikan şirketleri veya Amerikan patenti almış Fransız şirketleri satıyor. Örneğin, Technip adlı Fransız şirketi halen Rusya ile 850 milyon dolarlık bir anlaşma imzalamaya çalışıyor.

ABD'nin satmayı reddettiği bir bilgi sayarı Fransız-Amerikan CII—Honeywell-Bull şirketi TASS ajansına satmıştı.

BİR AFGANİSTAN DAHA MI?

Fransız-Alman ortak bildirisinde ilginç bir cümle daha var: "Yumuşama, aynı türden yeni bir şoka dayanamaz". Yani bu bildiriye göre yumuşama Afganistan işgalinden sonra devam ediyor.

Ancak, Sovyetlerin "yumuşama" adı altında sürdürdükleri saldırganlık özel olarak Fransa'yı kıskaç içine alıyor. Yumuşama siyasetinde ısrar eden Paris kendi kuyusunu kazmıyor mu?

Kıbrıs'ta Filistinli ve İsrailli mahkumlar değiştirildi

LEFKOŞE (AA) — Kıbrıs Rum kesiminde, Uluslararası Kızılhaç Örgütünün denetiminde, iki Filistinli ve bir İsrailli kadın mahkum değiştirildi.

Rum güvenlik kuvvetlerinin aldıkları sıkı önlemler altında Larnaka Havaalanında gerçekleştirilen değiştirme işlemine ilişkin ayrıntılı bilgi verilmedi.

İki Filistinli ve bir İsrailli mahkumun belirlenmeyen yerlerden geldikleri ve işlemden hemen sonra adayı terkettikleri öğrenildi. Rum yönetimi, FKÖ bürosu ve İsrail elçiliği konuya ilişkin açıklama yapmadı.

Etyopya'da 9 eski yönetici yargılanıyor

Etyopya'daki üst düzeydeki sivil ve askeri 9 yöneticinin Adis Ababa'da kurulacak bir askeri mahkemede yargılanacakları bildirildi.

"Ulusal birliği yıkmak, casusluk ve suikast" suçlarından yargılanacak olanların arasında daha önce iktidarda bulunan Geçici Askeri Yönetim Konseyi üyeleri ile askeri ve sivil yöneticilerin bulunduğu açıklandı.

Yugoslav Haber Ajansı "Tanyug", Konsey Merkez Komitesi eski üyesi Yarbay Duresa, Albay Hersha ve 4. Paraşüt Alayı Komutanının zimmetlerine para geçirmek ve görevlerini kötüye kullanmak suçundan yargılanacaklarını haber verdi. İsimleri açıklanmayan üç kişi yabancı haber alma örgütleri ve CIA ile işbirliğinde bulunmaktan ve diğer dördü de ulusal birliği yıkıcı çalışmalar yapmak ve suikast hücreleri oluşturmaktan yargılanacaklar.

İki Nazi Cezalandırıldı

HAGEN (AP) — İkinci Dünya Savaşında işgal altındaki Hollanda'da iki Yahudi kardeşi öldürmekten sanık iki eski Nazi, 7 ve 8 yıl hapis cezalarına çarptırıldı.

halkların dünyası

Çiğdem Kömürcüoğlu

Tito'nun köylüsü

"Siz bugünkü durumdan kaygılı mısınız? Biz değiliz. Bu vadi halkı, özgürlüğü için savaşmaya alışıktır. Biz yiğit bir halkız."

Tito'nun doğduğu köyde, Tito'nun köylüsü böyle diyor AP ajansının muhabirine. Tito'nun köyü Zagreb'in 24 mil kuzeyinde 400 kişinin yaşadığı küçük bir dağ köyüymüş.

Dünya kaygılı. Tito öldükten sonra ne olacak? Sovyetler Yugoslavya'yı istila mı edecek? Yoksa iç kargaşalık mı yaratacak?

Bu kaygılar yeni değil. Son yıllarda Yugoslavya Devlet Başkanı yaşlandıkça, bu tür sorular da sık sık sorulur olmuştu. Şimdi Tito'nun son günlerinin, Afganistan'ın işgaline rastlaması duyulan kaygıları doğal olarak artırdı.

Bilmiyorum, Yugoslav yurttaşlarıyla hiç konuşma fırsatı buldunuz mu? Bulduysanız, Yugoslavların Sovyet tehdidi ve saldırganlığına karşı en bilinçli halklardan biri olduğunu da görmüşsünüzdür. Benim konuştuğum bir Yugoslav yetkili şöyle demişti: "Biliyoruz günün birinde gelecekler. Ama ben 20 Rus askeri öldürmeden ölmeyeceğim."

İki taraf savaşa tutuştu mu, güç dengesi silahların durumu, askeri yardım, destek elbette önemlidir. Bunun inkar edilecek bir yanı yok. Özellikle saldırganın tüm çabalarını askeri gücünü artırmaya yöneltti bir sırada. Ama bir ülke insanının ayağını toprağına sağlam basıp "20 işgalci öldürmeden ölmeyeceğim" dediği yer de, saldırganın çıkmazının başladığı yerdir. İşte bu nedenle Yugoslav yetkililer göğüslerini gere gere dış dünyaya "Biz sizin kaygılarınızı paylaşmıyoruz" diyorlar.

Ama ayağı yerden kesik bir hayalcilik içinde de değiller. Tito'nun durumu ağırlaştığından beri Yugoslav halkı seferberlik durumuna sokuldu. Son günlerde Başkanlık Kurulu yavaştan ülkenin denetimini eline aldı. Yugoslavya Komünistler Birliği Merkez Komitesi çalışmalarını Tito'suz sürdürüyor. Başkan Yardımcısı Kolisevski yabancı devlet başkanlarına mesajlar gönderiyor. Yugoslavya Dışişleri Bakanı Bloksuzluk hareketini Afganistan'ın işgaline karşı harekete geçirmek için bazı Bloksuz ülkeleri ziyarete hazırlanıyor. Yugoslavya'da devlet çarkı artık Tito'suz dönüyor. Yugoslavya Devlet Başkanının sıhhi durumuyla ilgili raporlar da aşağı yukarı artık hiç değişmiyor. Belli ki son başlamıştır.

Ama, Tito'nun gözü arkada kalmayacaktır. Çünkü geride direnme ruhuyla dipdiri bir halk bırakarak ve tüm dünyanın saygısını taşıyarak bu dünyadan göçüp gitmek herhalde pek az devlet adamına nasip olan bir sondur.

Büyük çalkantılara doğru yürüyen dünyamızda kuşkusuz Yugoslavya'yı da zorlu günler beklemektedir. Ama noktayı "Biz özgürlüğümüz için savaşmaya alışığızdır" diyenler, diyebilenler koyacaktır.

Afganistan köylerini gezen Fransız gazeteci Thirry Campion anlatıyor:

"Rus emperyalizminin şehitleri"

KABİL (AP)

13 Şubat günü, başka bir Fransız fotoğrafçısıyla birlikte Celalabad'dan başkent Kabil'e giden yoldaki bir boğazdan geçiyorduk. Yolun ortasına bırakılmış bir kamyonun çevresindeki bir düzine silahlı kişi bizi durdurdu. "Ruslar" diye bağrışarak bize doğru koşmaya başladılar. Ben "Fransız" diye bağırmaya başladım. Fakat bizi 300 metre ötedeki bir nehir yatağının oraya götürdüler. Direnişçilerden birisi İngilizce biliyordu. Dediklerimizi çeviriyordu. Fakat çıplak yamaçtan inen silahlı direnişçiler "Ruslar" diye bağrışıyor ve hemen kurşuna dizilmemizi istiyorlardı. En sonunda, boynunda dürbün asılı bulunan kumandanları geldi ve adamlarına "Fransızların mücahitlerin dostu olduğunu" söyledi. Direnişçiler gülmeye başladılar.

3 kişiyle birlikte ikibuçuk saat uzaklıktaki kumanda merkezinin bulunduğu köye gittik. Köyün muhtarı Fransa ve diğer Batılı ülkelerin mücahitlere neden silah vermediklerini sordu. Muhtar bize 10 gün önce öldürülen Afganistan ordusu subaylarının miğfer ve kimliklerini gösterdi.

Ertesi sabah Kaga köyüne, ele geçirilen 6 Sovyet tankını görmeye gittik. Sabah 7'de yola çıktık. Devriye gezen havadan-karaya füzelerle donatılmış Sovyet helikopterlerinden saklanarak yürüdük. Üç saat yol aldıktan sonra üç gün önce bombalanmış olan Bangaşir köyüne vardık. Üç bin metre yükseklikteki köyde erkekler yıkık evlerini yeniden yapıyorlardı. Çocuklarla kadınlar yakındaki mağaralarda saklanıyorlardı. Rus sandıklarından bize ilkten kötü davranan halk, daha sonra patlamamış Rus füzeleri ve bombalarını gösterdi. Altı saat yürüdükten sonra Tatang köyüne vardık. Orada da uzun uzun nefret edilen Ruslara ve Afganlı işbirlikçilere karşı mücadeleden sözettiler. Sabah 6'da çölü karanlıkta aşmak için yola çıktık. Tan zamanı bir Sovyet helikopteri tepemizde uçmaya başladı. Bizi görmediler.

Kaga'ya geldiğimizde kendisini "Afganistan daki bütün mücahitlerin Başkomutanı" olarak tanıtan beyaz sakallı Muhammed Hacı Gada ile konuştuk. Bize geri dönüş yolunun tehlikeli olduğunu söyledi. Ellerinde Rus yapısı Klaşinkovlu iki muhafızla tankları görmeye giderken, 200 kadar köylü ellerinde taşlar, sessizce bizi izliyordu.

Köyün hemen arkasında "tankları" gördük. Tank diye tamamen parçalanmış bir zırhlı araç karşımıza çıktı. Muhafızımız zırhlının üstünde poz verirken, kalabalık "Allah-ü Ekber" diye dua ediyordu.

300 metre ileride mücahitlerin kurmayına gittiğimizde, silah ve mühimmat dağıtıldığını gördük. Ele geçirilen Klaşinkovların çoğu dağıtılıyordu. Gerillalar özellikle 127 mm'lik roketatar ve roketten gurur duyuyorlardı.

Geriye, emrimize verilen Afganistan ordusundan ele geçirilmiş bir kamyonla döndük. Memla'da oğlu savaşta öldürülmüş bir yaşlı adamla karşılaştık. Dua ediyordu ama yüzünde üzüntülü bir ifade yoktu. Muhafızımız, "Ölülerimizin arkasından ağlamayız, onlar Rus emperyalizminin şehitleridir" dedi.

İstikrar ama nasıl?

AP hükümetinin siyasetleriyle, Türkiye ihtiyaç duyduğu istikrara kavuşabilir mi? Bu sorunun, görünürdeki olgulara dayalı cevabı olumsuzdur. Hükümet, kendine göre bir istikrar tanımı yapmış ve bunun yolunu, uygulamaya koyduğu önlem paketinin niteliğiyle çizmiştir. Ülkenin kaderi, ihracata bel bağlayan ve tüm kaynakları özel sektörün yararına yönelten bir "ekonomik kurtuluş" programına bağlanmıştır.

Şimdi düğümü çözmek için ipin ucu aranıyor. Bu, dövizdir. 1980 yılı için, belirli miktar döviz akışının sağlanacağına ilişkin somut gelişmeler vardır. IMF, 171 milyon dolarlık kredi için onay vermiştir. Batı ülkelerinin de bu karardan sonra eskisine oranla, daha istekli davranmaları beklenebilir. Yalnız, bu konuda yayılmak istenen iyimserliğin sınırının 1980 yılı sonu olduğu unutulmamalıdır. Durum böyle olunca, istikrar meselesi daha bir önem kazanmaktadır

AP hükümeti, "nasıl bir istikrar?" sorusunun karşısına "özel sektörün istikrarı" cevabıyla çıkmıştır. Bu anlayış, halk kitleleriyle, iktidar arasındaki en büyük uçurumu açmıştır. Aynı zamanda ülkemizin hayati çıkarlarıyla da bağdaşmamıştır. Çünkü:

Ekonomiyi kurtarma gerekçesiyle getirilen önlemler, halkı bilerek bu planın dışında bırakmıştır. Önlemlerin, kendi mantığı açısından bile olsa, belirli başarılar kaydetmesinin ilk koşulu; kısıtlı kaynakları, halkı daha da cendereye sokarak özel sektöre kaydırmak değil; yeni, büyük ve sağlam kaynaklar yaratabilmesine bağlıydı. Bu yapılmamıştır. Üretime hiç katkısı olmayan, bir avuç asalak vergilendirilmemiştir. "Vergi adaleti sağlanıyor" propagandasıyla hazırlanan yasa tasarılarında, tarımı himaye gerekçesiyle toprakağaları, büyük tarım gelirleri görmezlikten gelinmiş, 600 milyar lira dolayında olduğu tahmin edilen vergi kaçağı gelirine dokunulmamıştır.

İşçi, memur, dargelirli halk kitlelerine asgari geçin indirimi ve asgari ücreti vergi dışı bırakarak, "önemli rahatlama" sağlanacağı yolundaki girişimlerin sonucu kuşkuludur.

Üretici köylü, şu anda bir avuç toprağını nasıl süreceğini, tohumluğunu, gübresini, mazotunu nasıl bulacağını düşünmektedir. Ülkenin büyük bir tahıl darboğazına girmesine çok az kalmıştır. 2 milyon ton buğday, stokçu tüccarın elinde 12-13 liraya satılmakta, Toprak Mahsulleri Ofisi'nin siloları bomboş durmaktadır.

Üreticinin; gübre, mazot, naylon, tohumluk, ilaç gibi temel girdilere yapılan ezici zamlar nedeniyle, yeniden üretimi gerçekleştirmeye gücü yoktur. Halkın bir süre sonra ekmeği kaç liraya yiyeceği, gerekli önlemler hemen alınmazsa, buğday stokçusu tüccarın insafına kalacaktır.

Devalüasyon ve önlemlerin yarattığı şok, ekonomiyi bir süre içinde durgunluğa sokacaktır. Buna karşı, hükümetin, işçi sınıfına karşı tutumu, yangına körükle gitmektedir. KİT'lerde, tensikata yönelinmiş, buralar MHP yandaşlarıyla paylaşılmaya başlanmıştır. Artık, bakanlar haklı grevlere karşı lokavt ilan eder olmuşlardır. Özel sektör de, sahte TKP'nin güdümüne giren DİSK'in genel grev kışkırtıcılığından ve maceracı çetelerin kargaşayı artırıcı çabalarından yararlanarak, önündeki toplusözleşme döneminde işçi kıyımı için fırsat kollayacaktır.

Batıdan gelecek döviz, sanayiye ancak bir yıllık üretim olanağı verebilir. Ama sanayi, enflasyonu hedeflendiği gibi yüzde 50'ye düşürebilecek bir üretim kapasitesine bu süre içinde çıkabilir mi? Hayır... Talebi kısıp, ihracat duasına çıkacak bir sanayi, önündeki durgunluk dönemini hangi yollarla aşabilecektir? AP'nin ekonomik politikasını çizenler, bu soruya cevap vermekten kaçınmışlardır. Dış destek konusundaki olgular, Türkiye'nin 1980 yılı içinde 2, bilemediniz 2 milyar 500 milyon dolar sağlayabileceğini göstermektedir Ve Türkiye, 1980'de 2 milyar, 1981'de ise 2 milyar 500 milyon dolar borcu ödemekten kaçınamaz durumdadır. Yeniden erteletme çabaları kısa sürede sonuçlanmadığı takdirde, bu risk nasıl giderilecektir? Bunun da cevabı yoktur.

Genel hatları bu olan ekonomi politikası, değil tam, nispi bir istikrar ihtiyacına cevap vermekten çok uzaktır. Bu politikalar birliği daha da bozucu, bölünmeyi hızlandırıcı sonuçlar için zemini olgunlaştırmaktan başka bir sonuç vermeyecektir.

Bunların karşısında, kısa dönemde nispi bir istikrarın oluşturulması zorunlu koşulları şöyle görünmektedir:

Üretici köylüye, yeniden üretim yapması için yeterli düzeyde destekleme fiyatı uygulanmalıdır. Ayrıca, uygun koşullarla ve miktarı ciddi ölçülere göre belirlenmiş üretim kredisi verilmelidir.

Toplu iş sözleşmesi düzenini bozan, kıdem tazminatlarını kısıtlayan, işçi sınıfının pazarlık gücünü kıran tüm girişimlerden vazgeçilmelidir.

Sanayide ve tarımda üretimi hızla yükseltecek uygulamalar, doğal kaynakları esas alan ve seçici bir ithal ikamesine dayanan programlara bağlanarak başlatılmalıdır.

Memurlara, şimdi belirlenen düzeyin üzerinde anlamlı parasal destek sağlayacak düzenlemeler hızla gerçekleştirilmelidir.

Parlamentonun, ülkemizin meselelerine hakim, temel çözüm platformu haline gelmesi için ilkeli, ciddi ve sorumlu bir tutum temel alınmalıdır.

Cumhurbaşkanlığı seçiminde, siyasi uzlaşma temelini oluşturacak bir çizgi izlenmeli, MHP dışındaki partiler arasında bu konuda birleşmenin yolları aranmalıdır.

Vergi sistemimizde herkesin şikayetçi olduğu adaletsizlikler nasıl işliyor?

Anonim şirketlerde Kurumlar Vergisi Yasasının 61/3 maddesi uyarınca aile mensupları yönetici adı altında şirketten aldıkları paraları ücret olarak gösterip Kurumlar Vergisi meblağından düşebiliyorlar

Türkiye'de uygulanan vergi sistemi, emek geliriyle geçinenler aleyhine sonuçlar getirirken, sermaye geliri elde edenler için çok büyük ayrıcalık ve teşvik önlemleri sağlıyor. Vergi yasaları, sermaye gelirlerini fiilen vergiden bağışık tutuyor. Buna karşılık başta işçi ve memurlar olmak üzere, küçük gelir düzeyleriyle geçinmek durumunda olan milyonlarca emekçi, devletin vergi gelirlerinin çok büyük bölümünü karşılıyor. Özellikle, Gelir Vergisi, Mali Denge Vergisi ve Damga Vergisi gibi kesintiler, gelir düzeyleri arasında büyük farklılıklarla uygulanıyor.

625 bin lira brüt ücret için ödenen damga pulu parası 100 lira, aynı miktar ticaret geliri için ise yalnız 5 lira alınıyor

Sermaye gelirlerinden kitap, gazete giderlerinden işgezileri (bundan yararlanarak özel gece giderleri)özel teşvik giderleri bağış ve yardımlar işle ilgili gösterilerek bu yolla matrahtan düşülebiliyor

Örneğin: Gelir vergisi yükümlülülerinin yüzde 3 oranında ödedikleri Mali Denge Vergisi, Gelir Vergisi Yasası'nın safi geliri esas alması nedeniyle,emek gelirlerinden brüt, sermaye gelirlerinden ise net miktar üzerinden alınıyor. Bu uygulamanın sonucunda, emek geliri elde edenler; sigorta primi gelir vergisi, damga pulu ve mali denge vergisini ödedikten başka, sermaye gelirine oranla yaklaşık yüzde 50 fazla bir mali Denge Vergisi daha ödemiş oluyorlar.

Damga vergisinde de durum çok farklı değil. Damga Resmi Yasası'na göre, maaş ve ücretler oransal tarife üzerinden vergilendirilirken sermaye geliri sağlayacak sözleşmelere "maktu tarifeler" üzerinden pul yapıştırılıyor. Bu vergi, emek gelirine binde 4 oranında uygulanıyor. Ancak, sermaye gelirlerinde sembolik düzeylere iniyor. Örneğin, 3 bin 300 lira maaş alan bir kimse ayda 13 lira 20 kuruş damga resmi öderken, 3 bin 300 liralık bir kira sözleşmesi yapan mülk sahibi kişi, 2 lira ödüyor. Üstelik, maaş ve ücretler arttıkça, bu fark daha da büyüyor. 25 bin lira brüt ücret için ödenen damga pulu parası 100 lira, aynı miktar ticaret geliri için ise yalnız 5 lira oluyor. Değişik nitelikteki iki gelirden ödenen vergi arasındaki fark böylece 1.195 liraya ulaşıyor.

Bu ayrıcalıklardan başka, vergi yasaları sermaye geliri elde edenlere yaptıkları birçok harcamayı brüt gelirlerinden indirme olanağı tanıyor. Buna karşı emek geliriyle geçinenler, yaptıkları harcamalar, meslekleriyle doğrudan ilgili olsa bile, herhangi bir indirim yapma olanağından yoksun bulunuyorlar. Bu yasalar, sermaye gelirlerinden başlıca şu indirimlerin yapılmasına olanak tanıyor: Kitap, gazete giderleri, iş gezileri (bundan yararlanarak özel gezi giderleri), özel taşıt giderleri, aile mensuplarının özel sigorta giderleri, bağış ve yardımlar, yan gelirler (konut, taşıt ve gezi giderleri, işle ilgili gösterilerek bu yolla matrahtan düşülebiliyor.)

VERGİ YASALARINDA TEŞVİK HÜKÜMLERİ

Vergi Yasaları, yukarıdaki ayrıcalıkların dışında, sermaye için özel teşvik önlemleri de sağlıyor. Vergi yasalarının, aile şirketi kurmaya ilişkin hükümleri bunların başlıcasını oluşturuyor. Ticaret Bakanlığı verilerine göre, 1965 yılında 84 anonim şirket varken, bu sayı 1974'de 884'e ulaştı. Ancak, anonim şirket sayısının artmasına karşın, bunların toplam kayıtlı sermayelerinde düşme izlendi. Bu olgunun nedeni, anonim şirketlerin yüzde 95'inin "aile şirketi" biçiminde kurulmasıyla ilgili. Kurumlar Vergisi Yasası'nın 61/3 maddesi uyarınca aile mensupları, yönetici adı altında şirketten aldıkları paraları ücret olarak gösterip Kurumlar vergisi matrahından düşebiliyorlar. Aynı yasaya göre, kârın önemli bölümü de ücret şeklinde çekilip, vergi dışı bırakılabiliyor. Ayrıca bu şirketler, kârlarını dağıtmayarak uzun süre ek bir kaynak olarak kullanma olanağına da sahip bulunuyorlar.

GELİR VERGİSİ YASASI'NIN 88. MADDESİ

88. maddeye göre yalnız ücretlerden oluşan çeşitli gelirlerde toplama yöntemi uygulanmıyor ve beyanname verilmiyor Bu hükümden de, ücretlilerden çok sermaye geliri elde edenler yararlanıyor. Birçok iş adamı, mal varlıklarını çok sayıda şirket arasında bölerek, kârları maaş, ücret, huzur hakkı, ikramiye gibi gösterip vergi kaçırabiliyorlar. Özellikle son yıllarda holdingleşmede görülen artış bu maddenin sağladığı vergi kaçırma olanaklarından kaynaklanıyor.

TAKSİTLE VERGİ

Vergi yasaları, emek gelirlerinde vergiyi daha kaynağında keserken, sermaye gelirlerinde verginin ödenme süresi ortalama 18 ayı buluyor. Üstelik, gelir vergisi bu süre içinde üç, kurumlar vergisi ise iki taksitte ödeniyor. Böylece faizsiz bir kaynak da sağlanmış oluyor. Özellikle yüzde 70-80 dolayında seyreden enflasyon ortamında, firmaların bu yolla sağladıkları kâr, vergi borcunun üzerinde olduğu için, bir anlamda işadamları hemen hiç vergi ödememiş oluyor.

Bu olanaklara ek olarak, vergi cezalarının uygulama süresi bürokratik engeller nedeniyle çok uzun olduğundan, vergi borçlusu işadamı, uyuşmazlıkların çözümü uzattığı sürece karlı çıkıyor. Bu süre içinde de devlete ödeyeceği vergiyi, kendi işlerinde faizsiz bir kaynak olarak kullanabiliyor.

VERGİ TEŞVİK ÖNLEMLERİ

Vergi sistemi bütün bunlardan ayrı olarak, özel sektöre, yatırımları artırmak amacıyla teşvik olanakları da sağlıyor. Yatırım indirimi, ihracat bağışıklığı, ihracata vergi iadesi ve hızlandıran amortismanı gibi yöntemlerle, firmalara büyük ölçüde vergi geri ödeniyor.

Örneğin: 1977 yılında 172 milyar 400 milyon liralık toplam vergi gelirinin 35 milyar 500 milyon lirası, bu yöntemlerle özel sektöre geri verildi. Böylece, toplam olarak 111 milyar 700 milyon lira vergi ödemeleri gereken işletmelerin vergi yükleri yüzde 31.4 oranında azaltılmış oldu.

VERGİ TEŞVİKLERİ (1977 YILI)

Teşvik Turu	Miktarı (Milyar TL)
İhracat bağışıklığı	22.5
Yatırım indirimi	7.5
İhracat vergi iadesi	3.5
Diğer indirimler	1.5
Toplam	35.0

VERGİ KAYBINDAKİ ARTIŞ

Gelir Dilimleri	Yasal Vergi Oranı	Fiili Vergi Oranı
2.501 - 5.000	15	9.91
5.001 - 10.000	20	12.78
10.001 - 12.500	25	19.26
25.001 - 55.000	35	26.30
55.001-115.000	45	29.48
115.001-265.000	55	30.84
265.001-490.000	60	37.36
490.001-715.000	65	41.83
715.001-1.000.000	68	39.59

Tabloda, çoğunluğunu emek gelirlerinin oluşturduğu düşük dilimlerde, yasal vergi oranlarıyla, fiili vergi oranları arasındaki farkın azlığı, buna karşı, sermaye gelirlerinin oluşturduğu gelir dilimlerinde iki oran arasındaki farkın giderek açıldığı görülüyor. Böylece, halk kitlelerinin sırtındaki yükün ağırlığı ve vergi kaçakçılığının sınıfsal kaynağı tüm çıplaklığıyla ortaya çıkıyor.

Bu soygunu bilen var mı? Kültür kaçakçıları

Nimet Arzık

Aydın'ın, Karacasu ilçesinin sarplığından inilir, Afrodisiasın düzlüğüne.

Son gittiğimde, köylüler, hâlâ, Geyre Köyünde oturuyorlardı, kalıntıların arasında. Şimdi bilemem, kutucuk gibi, sersemene yapılmış, evlere taşındılar mı... azıcık ötede...

Ahırı yoktur kutucukların, kuşkusuz.

İlk gittiğimde, o büyük gövdeli çınarın karşısında, bir depo vardı. Şimdi müze vardır herhalde.

Buluntular, bu depoda sıralanıyordu. Bekçinin cebini, kiler anahtarı gibi bir anahtarcık şekillendiriyordu, hazinenin anahtarı!

Kulubesinin kapısını açar gibi, kapıyı açıyordu.

Üstlerine ışık o zaman, mutluluk şelâlesi gibi dökülüyordu, ve ne garip, ne içe seslenen, yüzler profiller, kaplar beliriyordu hayaletler gibi!

Numarası falan yoktu eserlerin. Kapı kapanınca, karanlığın malıydılar.

Bir de, kentin tanrıçası Afroditin, burnu yenik başı bulunmuştu da, bekçi,çocuğunu dizlerinde hoplatırcasına, avucunda hoplatıyordu...

Ne ilâhi bir hüzün vardı bu yenik burunlu başta!

İkinci varışımda Afrodisiasa, depo yerinde duruyordu, ama baş yokolmuştu. Gözüm özlem okuyordu.

—Baş baş neredesin? Pensillvanya'da falan bir müzede olmayasın!

Yanıt yok!...

—Nerede Venüsün başı diye sordum...

Humeynivari bir dudak oynatmasıyla:

—Mımmm...mımmm...mımmm, dediler, hoşnutsuz yüzler

Çıktık. Gene boş gözlü heykeller, saman kokan karanlığa gömüldü!

Doğa ve insan elinin karıştığı bir yerdi Afrodisias. Bir tek yeri daha çok beğendim, Batıda: Labrandayı...

Afrodisiasta, upuzun stadyumu ot basmıştı. Tiyatro, küçük senato, birer mücevherdi. Su ayırıyordu, bir yerde, sahneyle izleyicileri...

Afroditin yenik burunlu başı, yıllarca aklımda gezindi... ama kime ne gam?...

* * *

Zaman aktı. Ültra, ilmi kazılara geçildi bizde. Doktor Kenan... Er...er...Er...diye bir kişi kazıların başındaydı. Tam bulamadım soyadını.

Kendisini, Paris'te, Turizm büromuzda tanımıştım. A la Osman Okyar bir hali vardı. Nabzının atışını, kanının akışını duymadım. Biçimsel bir uygarlık gördüm çizgi çizgi!

Bizim arkeologları beğenmiyordu. Bizim yaşamımızı beğenmiyordu. Bizim hiç bir şeyimizi beğenmiyordu. Amerikalılar da, onu çok beğenmiyorlardı... Ya oralarda okumuştu, ya İngiltere'de. ... Susar gibi, şıt şıt şıt diye konuşuyordu.

Dışarlıklı idi... yabancı değildi... Bizden de değildi.

Bir fabrikasyonluğu vardı, soğuk Amerikan aceleciliğiyle işliyen.

Kenan Pamir, şimdi ansıdım... Kenan Pamir...

Benim, Afrodisiası bilmem, ona "Enteresan" geldi...

—Biz ülkemizi biliriz, babalık!...

Bizde, eski eserlere ne kötü muamele edildiğinden içleniyordu, "sneering sneering"...

— O ne o?...

—Islık ıslık diye çevirebilirsiniz...

Sonra, 75-78 yıllarında, bir star soygun oldu Afrodisiasta...

Kim bilir nice üzülmüştür kazının başında bulunan, Kenan Bey!

Bir sürü eşya , Pensilvanya müzesinin konuksever kollarına uçmuştu.

Ben acı acı, tanrıçanın başını anımsadım.

Ve kaçakçılık ülkede olanca hızıyla sürüyor... Muskebi (Ortakent), Miken'deki kazıları.

* * *

Ve soygunu bilen var mı?...

Kazıları hani Yusuf Boysal yönetiyordu. (Hani keçi suratlı İris Love'ı yeğ tuttukları arkeoloğumuz... Bugün profesördür.)

Parasızlıktan, çünkü her Allahın günü kokteyl verilmiyordu kazılarda, yoksa, kafamı keserim ki para bulunurdu! parasızlıktan işte, kazılar yarım kalmıştı...

Öğrenciler, Miken uygarlığını meydana çıkarmak için parçalanıyorlardı, hocaya israr ettiler, ama onun elinde bir şey yoktu ki!... Kendisi de onlar kadar üzülüyordu.

Para bulununca, ekip geri döndü, gelgelelim son mezarın içinde artık bir şey yoktu.

Muskebiyi bilmenizi isterdim, hele, o yokolmak üzre olan, kule-evi; yerle bir olmadan... Kaçırma yolları mı? Güneyin bir kısmı için, Milas, İzmir, yurt dışıdır.

—Bütün bunları söylüyorsun ama, Nimet Arzık... Bir hayırsever milyoner, o senin Afrodisias soygunu dediğin soygundan, bazı eşyayı, satın almış ve Kenan... hay Allah galiba Pamir de değildi... arkeolog Kenan Beye geri vermedi mi?

—Kaça kaçını?... Ağlatmayın beni... Venüsün yenik burunlu, kaçırılmış başının üzerine yemin ederim ki... kaçakçılık, sürecek hep sürecek. Bu geri verme, numara artık, Amerikan müzesinin mi numarası... kiminse... öyledir, birkaç parça geri gelir... ve herkes, uygar kaburgalarını döver: Geri gelmiyen büyük kısımdan hiç sözedilmez!...

Selçuk müzesi soygunu, Ören soygunu, ne kadar müze varsa ve kazı yeri o sayıda da soygun da var...

Sıra hangi soyguna geldi ki?...

Kültür Bakanlığı, Ankara'da, Türkiye'de, bu yıl 57 kazı yapıldı diye şişine durur... Kaç soygun yapıldı?... onun da ayrıca toplantısını yapsın.

(Şimdilik son)

Üreticinin beklediği önlemler

• Tütüne, üreticinin yeniden tütün ekmesini sağlayacak fiyat verilmelidir

Tütün, dış satımımızın değişmez, geleneksel malıdır, adeta demirbaşıdır. Dış satımdan elde ettiğimiz her 100 doların 18 doları . tütün satışlarından sağlanıyor.

1924'de, Cumhuriyetin ilk yıllarında tütünden sağlanan dış satım gelirleri devlet bütçesinin dörtte biriydi. O yıllarda tütünün dış satımdaki payı da yüzde kırktı. Bu payın giderek azalması, 1970 sonrasında tütünün dış satımımızdaki payının yüzde 1-1,5 dolaylarına düşmesine rağmen, tütün hâlâ sürekli ve istikrarlı döviz kaynağımızdır. Tıpkı işçi dövizleri gibi garanti olan bu döviz kaynağından yurdumuza yılda 200 milyon dolar civarında para girmektedir.

Gene tütün 3 milyon insanımızın geçim kaynağıdır. 500 bin üretici ailesi, 60 binden fazla Tekel'in tütün işkolunda çalışan işçi ailesi geçimlerini tütün üstünden sağlamaktadırlar.

Devletin bu güne kadar uyguladığı siyasetler, takındığı tutum göstermektedir ki, ulusal ekonomimizde bu kadar önemli bir yeri olan tütün ve tütüncülük, devlet tarafından sanki bir angarya ya da yük olarak değerlendirilmiştir.

Genellikle aile tarımı yapan tütün üreticisine, "bir daha tütün ekmeye tövbe" dedirtecek fiyatlar vererek ekonomi çıkmazdan kurtarılamaz, tütüncülüğümüzün geleceği garanti altına alınamaz. Tütüncülüğümüzün garantiye alınabilmesi için tütün üreticisinin ekonomik olarak güvence altına alınması gerekir.

Devlet, bir takım siyasi hesaplar, ya da kısa vadede çözüm gibi gözüken kısır çareleri gerekçe göstererek tüccarı desteklemekten vazgeçmelidir. Tütüncülüğümüzün geleceği yabancı sigara tekellerinin mümessili durumundaki tüccara değil küçük tütün çiftçisine bağlıdır.

ÜRETİM PLANLAMASI YAPILMALIDIR.

Yurdumuzda genel olarak bir tarım planlaması olmadığı gibi tütün üretimi için de bir plan,program yoktur. Tütün ekimi başıboş bırakılmış. Her aklına gelen tütüncülüğü bilen bilmeyen tütün ekebilmektedir.

Halen uygulanmakta olan ve üreticiye güçlükten başka bir yararı olmayan "memnu mıntıka" uygulaması yerine,tütün ekim alanları yeniden belirlenerek üretim sağlıklı sisteme kavuşturulmalıdır.

Üretim alanlarının yeniden tespiti sırasında üreticiler de temsil edilmeli üreticilerin örgütü Tütünkobirlik de söz sahibi olmalıdır.

Üretim planlaması sırasında tütün üreticisinin mağdur edilmemesine dikkat edilmeledir. Sınırlandırmadan zarar gören üreticilere prim dağıtılarak, faizsiz kredi verilerek,yeni tarım çeşitleri öğretilerek üretici desteklenmeli,başka daha verimli tarım çeşitlerine geçmeleri sağlanmalıdır.

TÜTÜN ÜRETİCİSİNİN KOOPERATİFLEŞMESİ SAĞLANMALI, TÜTÜNKOBİRLİK DERHAL KURULMALIDIR.

Tütün üreticisinin geleceği, güvence içinde olması tütüne verilecek fiyatlar kadar üreticinin örgütlenmesine de bağlıdır. Tütün üreticisinin kooperatifleşmesi sağlanmalı, 'Tütünkobirlik'e derhal kurulmalıdır. Tütüncünün örgütlenmesi için gerekli olan devlet desteği sağlanmalı, tütün üreticisinin kendi kooperatifi aracılığıyla tütünün dış satım, sigara sanayisi gibi alanlarında da söz sahibi olması sağlanmalıdır.

Tütün üreticisine kredi, ilaç, gübre gibi konularda yardım etmesinin yanı sıra, bütün tütün üreticilerini çatısı altında toplayacak olan Tütünkobirlik, tütün piyasasına girerek, tütün dışsatımı ve sigara sanayisi alanlarında da faaliyet göstermelidir.

ULUSAL BİR TÜTÜN POLİTİKASI İZLENMELİDİR.

Sigara ve tütün tekellerine karşı mücadelede, diğer şark tipi tütün üreten ülkeler, Yunanistan, Yugoslavya ve Bulgaristan ile üst düzeyde bir birlik oluşturulmasına çalışılmalıdır. Şark tipi tütün üreten ülkeler arasındaki emperyalist tekellerin körüklediği rekabeti ortadan kaldırmak, birlikte, ortak davranılmasını sağlayacak "Şark tipi tütün üreten ülkeler birliğinin" hayata geçirilmesine çalışılmalıdır.

Amerikalı ve Avrupalı sigara tekelleri uzun yıllardır gözlerini Türkiye'nin iç pazarına dikmiş durumdadırlar. Bugün için resmen kendilerine kapalı olan bu piyasaya kaçakçılık yoluyla girmektedirler.

Uluslararası tekellerin, sigara kaçakçılığı yoluyla, tamamen yerli sermaye ve ulusal kaynaklarımıza dayanan sigara sanayimizi çökertme, iç pazar kârlarını dışarıya taşıma, ulusal ekonomimizi tahrip etme girişimlerine en büyük yardımı Bulgaristan yapmaktadır. Kaçakçılığın resmi bir devlet sektörü haline geldiği Bulgaristan'ın bu tutumlarına karşı etkin tavır alınmalıdır.

Amerikan tipi tütünlerden yapılmış sigaraların tiryakiliğini yayan sigara kaçakçılığının mutlaka önüne geçilmelidir.

Gerek Tekel'in kapasitesi artırılarak, gerekse üreticilerin örgütü Tütünkobirlik sigara fabrikaları kurma hakkı verilerek, ulusal sigara sanayimiz güçlendirilmelidir. Sigara sanayimiz, iç tüketimden artan ve halen yaprak tütün olarak ihraç etmeye çalıştığımız tütünleri de işleyerek,sigara ihracatını da hedefleyen düzeye ulaştırılmalıdır. Böylelikle Uluslararası tekellerin baskıları sonucu elimizde kalan stoklardan ve bu stok tütünlerin takas malı olarak yok pahasına satmak zorunluluğundan kurtulunmalıdır.

Sigara sanayimizin geliştirilmesi sırasında, dikkat edilmesi ve üzerinde hassasiyetle durulması gereken konu, Virginia ve Burley gibi Amerikan tipi tütünlerin ülkemize girmemesidir. Gerek sigara sanayisinde kullanmak üzere ithal yoluyla olsun, gerekse bizzat yetiştirilmesi şeklinde olsun,Amerikan tipi tütünler ülkemize sokulmamalıdır.

Böyle bir girişim, geleneksel tütüncülüğümüzün, şark tipi kaliteli tütün üretimimizin sonu demek olur.

BİTTİ

GÜNDEM dışı

54 bin liralık gelinlik...

Vakko, ilkönce İstanbul'da kocaman bir bina dikti. Sonra Ankara'da. İzmir'deki bitti mi bilemeyiz. Bir tarafı Birinci Kordona bakıyordu. Arsasının pahası bugün biçilemiyor.

Sahibi Vitali Vakko ilginç bir kişidir. Bazen bir ressamın bütün koleksiyonunu satın alır.

Vakko hep yenilikler peşindedir. Geçenlerde halka bir çağrıda bulunmuştu:

"Evinizde çeyiz sandıklarında ne varsa bize satın" diye.

Bütün sert bildiriler arasında, böyle bir bildiri, insanın kulağına hoş geliyor.

Bugünlerde Ankara halkı perişan taban tepiyordu, indirimli satışlar peşinde.

İndirimli satışlarda bile torpil yapılmıştı. İlk krema eşe dosta gitmişti.Halka artık kalmıştı sadece, artık.

80 numara pabuçlar, ruh kapatan morlukta giysiler, yeni doğmuş çocuğa bile zor giydirilebilecek eteklikler,bunlar kalmıştı halka.

Avrupa'da falan indirimli satışlar bambaşkadır. Hem fiyat hem mal bakımından. Şimdi size kısa bir komedi anlatacağım:

Ana ve kızdılar. İnsan hiç akıllanmıyor: Bu zamanda gelin bile oluyor. Çocuk bile doğuruyor. İnsanoğlu pembeserdir. Gelinlik arıyorlardı dükkan dükkan.

—" Bahar yenilikleri son katımızdadır" dedi üşütük bir ses. Ana kız o vınlayan asansörlerle son kata postalandılar.

Bahar yenilikleri, evde kalmış teyzem kılıklı bir takım emprimelerdi. Onların arasında bir de evde kalmış teyzem kılıklı bir gelinlik sırıtıyordu. Öyle has ipek falan değil. Eski garden partilerde giyilen kırk kırmalı, gönülsüz sararmış bir giysi.

Fiyatı, sıkı durun aziz kardeşlerim ve yanılmayasınız diye harfle yazıyoruz: Tam ellidörtbin kayme idi, devalüasyon kaymesi.

Öbürleri de, yani gelinlik olmayanlar hiç olmazsa o fiyatın yarısı kadardı. Bu şahaserler çalınmasın diye de bir kişi duvara yamyassı yapışmış ana kızı dikizliyordu:

Aziz kardeşlerimizden Vitali Vakko. Bir büyük firma ya bazı küçük hırsızlıkları göze alır, ya görünmez dikiz aynaları yerleştirir oraya buraya. İkisini yapacak güçtesin.

Ana kız şaşkın şaşkın o katı tam terkediyorlardı ki, bir ukala görgü öğreten ses seslendi:

— Ne istemiştiniz?

Biliyorsunuz o Vakko'da her an makyaj tazeleyen görgü okulu ordinaryüsü hanımlar vardır. Onlardan biri idi.

— Gelinlik istiyorduk.

— Bir tane var.

— Beğenmedik.

Görgü öğreticisi fena halde burulmus vanıtlıyor:

— Nasıl beğenmeyebilirsiniz?

Hanım içinden şunu dedi:

— Yalnız ellidörtbin kaymeye o uyduruk gelinliği değil, bütün çevresindeki yapay havayı ve o havanın bir parçası seni de beğenmiyoruz hanım abla. Tamam mı?

Hanım abla yüksek sesle söylense şunu diyecekti:

— Bizim müşterilerimiz var. Onların alış verişini sırtımıza vurup özel arabalarına taşıyoruz. Sizin gibilere gereksinimimiz yok. Siz böyle giysilere alışık değilsiniz.

Vitali Vakko'ya iyi bir iş adamı derler. Kendisine duyururuz. Çünkü personelin her zaman yeter derecede mangırlı sanmadığımüşterilerek muamelesi bu. Daha hiç olmazsa yarım düzine bu havada öykü anlatabilirim ama gelinliğin 54 bin kaymesi boğazımı tıkadı.

Bodrum'da ev fiyatları

Kıyıda ufacık bir ev Bodrum'da. Tam Halikarnas'a giderken. İki oda altta, iki oda üstte. Fransız zevkiyle yozlatılmış bir bodrum evi

Tek avantajı tam kıyıda olmak.

Biz Vakko'daki gelinlik fiyatına burulmuştuk. Dört odalı evin fiyatına tamamiyle zom olduk.

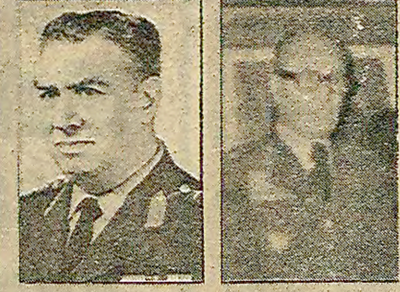
Bu gecekondudan biraz büyücek evin fiyatı gene harfle de yazalım da yanılmayasınız, tam on iki milyon kayme.

-On iki milyon mu? Olur mu?

-Oldu bile.

-İlahi bozguncular, insanlar gül gibi yaşarken, dört odalı bir eve oniki milyon lira bayılabilirken, bir de dardan,zordan,sıkıntıdan söz edebilirler. İlahi bozguncular.

Kısacık

İstanbul Sıkıyönetim Kumandanı Sayın Necdet Üruğ'un merhum Faruk Gürler'in yeğeni olduğunu biliyor muydunuz?

Danimarka yolculuğu için Sayın Ecevit ve yanındakilerin ne kadar döviz aldığını biliyor musunuz?

Son bir öykücükle bitirelim: Cahit Karakaş'ın halka açtığı Dolmabahçe Sarayını küçük bir çocuğa gezdirirler. Hayal kırıklığına uğramıştır:

— Dolmabahçe diyorlar, peki dolmalar nerede?

Çocuk anlamaz ki, yüz lira giriş ücretine dolmanın dahil olamayacağını.

Dolmabahçe sadece bir isimdir, küçük: Tıpkı, "sarayın halka açık" olmasının, sadece bir beyin lafın gelişi olduğu gibi.

Jülide Gülizar'ın düğününde...

"Böyle bir şey yok" diye arkadaşlarını atlattıktan sonra, Jülide Gülizar sessiz sedasız dünya evine girdi. Nikah sonrası da Çankaya'da Hülya Restoranda mütevazi bir kokteylle bütün atlattığı arkadaşlarını ağırladı.

Eşi kardeşimiz, regülatör yapımcısıymış, bir zamanlar "Bir Konu ve Bir Konuk" programının kahramanı olmuş. Karşısında ağzı laf yapan akıllı bir hanım görünce o ürün piyasada bol olmadığı için hemen el koymuş.

Jülide Gülizar Hülya Restorandaki kokteyle yalnız yakınlarını ve çalışma arkadaşlarını çağırmıştı. Konuklar gene lokantanın büyük salonunu dolduracak sayıdaydı.

Kızımızı biz vermedik. Kendisi seçti gitti.Çiftin mutlu olmasını dilemek kaldı bize.

Jülide Gülizar'ın oğlu da bu törende sözlüsüyle hazırdı. İlk fırsatta evlenecek.

Gelin sarımtrak bir giysinin üzerine tuğlaya kaçan kırmızılıkta bir eşarp bağlamıştı. Her zamanki Jülide idi. Azıcık daha durgun, azıcık daha uslu, azıcık daha hanım kadın..

Onur davetlisi TRT'yle hayli başı dertte TRT Genel Müdürü Doğan Kasaroğlu'ydu.

Ayakta durmak için TRT hayli mali desteğe gereksinim duyuyordu.

Finansman kaynağı iktidarlar olunca da, iktidarların kaşlarını çattırmamak gerekiyordu.

Doğan Kasaroğlu, iktidarlarla tarafsızlık arasındaki dengeyi nasıl sağlayacak bilemeyiz.

Anadolulu ne demiş?

"Parayı veren düdüğü çalar" demiş.

Her iktidar zamanında düdük değişik borazanlarla ötmüştür.

Hülya'nın kapısında otomobiller bekleniyordu.

Eski bakanlardan bir Altan Öymen'in uzun boyunu ve kavuşuk kollarını gördük. O da eski bir dost olarak çağrılmıştı. Gene politika konuşuyordu.

Yeter artık. Meyhanede politika, kahvede politika, düğünde.demekte politika.

Parti liderlerinden bir Doğu Perinçek hazırdı.

Davet yediden dokuza sürecekti ama Tanrı bilir ya,bizim arkadaşlar horozun ötüşünü beklemişlerdir.

Damadı sevmeye çalışmak görevimiz.

— Neden, neden?

— Jülide hepimizin.

Ulaştırma Bakanı Özalp'ın kızının nişanında...

MUSAOĞLU' NUN İKİ NUMARALI HANIMI BÜTÜN DİKKATLERİ ÜZERİNE ÇEKTİ

"Düğün Gecesi" romanını yazan Adalet Ağaoğlu'nun, Ulaştırma Bakanı Özalp'ın kızının nişanını görmesini isterdik. Kimbilir neler yazmazdı.

Bütün sayın politikacılar, böyle törenlerin Anadolu Kulübünde geçmesini yeğlerler: Ekonomik bakımdan Anadolu Kulübü elverişlidir. Baba ocağı gibidir. Politikacı, Anadolu Kulübünde politikacı olmanın tadını yerken içerken, mutlulanırken, daha iyi çıkarır.

İktidar mensuplarıyla doluydu Özalp'ın kızının nişanı, baştan sona kadar iktidarla.

Şık diyemeyeceğiz ama, Anadolu Kulübünün büyük tören salonunda, süslü süslü hanımlar kaynaşıyordu, birbirlerini süze süze.

Lame, broş, pul, nakış ön plandaydı.

Anadolu Kulübü kömür bakımından da varlıklıydı. İnsan kendisini yaz mevsiminde sanıyordu. Bir de şu bozguncular yokluktan söz eder dururlar!

Birden, ev sahibinin sesi yükseldi:

— Bakan hanımları buraya, bakan hanımları buraya.

Sanki ses çörek satıyordu, "Cevizli, sıcak çörekler".

Bakan hanımları nereye davet edildiklerini bilemeden bütün pırıltılarıyla salona egemen sese doğru yöneldiler.

Aynı katta ufak bir seçkinler odası açılmıştı. O odada büyüklerin en büyükleri sıralanmışlardı.

Tek gittiği davetler düğün olan filozof mizaçlı ve mizah sahibi Süleyman Demirel'in yanında, güzel bir hanım oturuyordu. Devlet Bakanı Musaoğlu'nun iki numaralı hanımıydı. Bir hafta sonu dergisi resmen evlendiğini ve bir numaralıyı boşadığını söylüyor ama, kuşkuyla karşılıyoruz. Fakat seçkin davetliler, kumalar olayının gelişmesini izlememişlerdi herhalde ki, fena halde bozuluyorlardı.

Son derece şık bir hanım mırıldandı:

"Kuma kuma üstüne

"Vallah canımdan bezdim"

Musaoğlu'nu biliyorsunuz, Devlet Bakanıdır. Ağa adamdır.Mardin Milletvekilidir. Ağa oğludur. Konukseverdir, sırf seçmenlerini buyur etmek için, Ziya Gökalp Caddesinde, döşeli dayalı, derili, taht gibi koltuklu bir apartman katı vardır.

Hanımlar hâlâ fısıldaşıyorlardı:

— Bak imam nikahlısını getirmiş, bak imam nikahlısını getirmiş.

Canım, Medeni Kanunu anımsama sırası mı, böyle mutlu bir törende.

Medeni Kanun kitapta, kitap da rafta.

Son derece aklı başında sade giysili bir davetli hanım, canı sıkkın hemcinslerini haşladı.

— Sussanıza... İmam nikahlısını getirmiş diye söylenmesenize...

Var ki getirmiş.

Üstelik bir büyük tirajlı dergi, onunla resmen evlenmiş diyor.

"Oldum olası taadudü zevcata, yalnız kadınlar karşı çıkar" der kitap.

— Hangi kitap?

Herhalde yasak kitaplardan biri olacak ki elime düşmüyor.

Zabit Ağa'nın oğlu

Zabit Ağa'nın ismi belki bütün Türkiye'den duyulmamıştır. Erzurum'un Narman köyündendi. Has ekmek gibi adamdı. Bir ton çocuğu ve sağlam prensipleri vardı.

Öldüğünde, İstiklal madalyasıyla ve madalyanın beratıyla gömülmek istedi, öyle gömüldü.

Zabit Ağa, Narman'dan Erzurum'a bile inmesini sevmezdi, yani merkeze. Taş yerinde ağırdır diye düşünürdü.

Erzurum'un merkezinde onun inmesine yardım etmesi için, atının başını tutan yoktu ki. Serin sedire uzandığında demli çay getiren yoktu ki.

Dağ gibi haysiyetliydi. Zabit Ağa çevresine durmadan, köyünden kente varmış ve okumuş adamın yozlaşmasından söz ederdi. Ne dediğini biliyordu.

Oğullarından en küçüğünü İstanbul'a okumaya göndermişti.

Bir gün Zabit Ağa'ya takıldılar:

— İyi ama Ağa,sen niye küçük oğlunu okutuyorsun İstanbullarda?

Ağa gülümsemişti:

— Onu çoktan gözden çıkardığım için.

İşte buraları Zabit Ağaların gözden çıkardığı oğullarıyla dolu, dopdolu. Neden düzenin bozuk olduğuna şaşıyorsunuz?

Ecevit dedi ki yoo, yoo...

Çevre Sokağında CHP'nin Genel Merkezinde sayısız basın toplantılarından biri.

CHP'de İşçi Merkez Komitesi kuruldu da... Basın toplantısı bitmiş sorular soruluyor. Arkadaşımız Armağan Anar bir soru soruyor.

Durmadan Ecevit'in yinelediği Güney Amerika tipi rejimi bütün yasal güçlere karşı kimin getirebileceğini soruyor Armağan Anar.

Bülent Ecevit'in kendi sesine yabancı, kendi içine yabancı yanıtı 20 dakikadan fazla sürüyor. Konuştukça, söylediğini kendisi de beğenmiyor, beğenmedikçe soruyu boğmak için değişik sulara batıp çıkıyor.

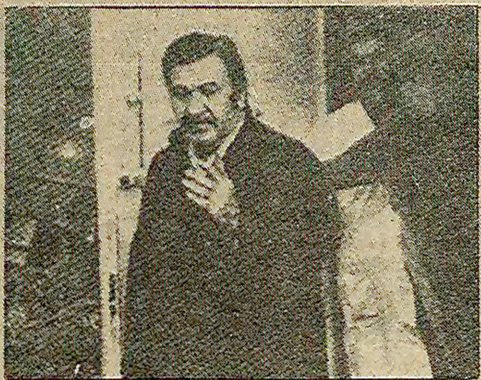
Rahat değil. Memnun değil, güvenli değil. Bir gazeteci soruyor. "İnsanları işkenceye götürmek için gözbağı bağlayıp gece yarısı evlerinden götürdüğünü hem Meclis kürsüsünde, hem geçen basın toplantısında öfke ve şaşkınlıkla söylediniz."

"Böyle yöntemlere sizin iktidarınızda hiç başvurulmadı mı?"

Ecevit hemen yapıştırıyor:

—Ben hiç duymadım. İktidarın başındayken insan böyle şeyleri pek duymaz. Sonra dünyaya gözbağıyla da gelmek var.

Nezih Dural ve Sanayi Teknoloji Bakanı...

Öyküyü o akşam porsiyonları küçülmüş, İkinci Reve'de yemek yiyen bir müşteriden dinledik. Belki benzetmiştir.

Ünlü Lockheed'ci Nezih Dural artık köşeyi dönmüş. Cezaeviydi. Numune Hastanesinin cezaevi koğuşuydu bütün bunlar geride kalmışa benzer.

— Beraat mı etti?

Etmiş olduğunu düşünüyoruz. Çünkü... Geçen gün onu Reve Lokantasındabir şen grubun arasında kahkahalar atarken görmüşler.

Bütün müşteriler biraz buruktu, çünkü servis sadece o masaya yapılıyordu, kusursuz.

Ev sahibi kimdi? Davetliler kimdi, anlatan vatandaş bir türlü sökememiş. Masayı süsleyenler arasında Sanayi ve Teknoloji Bakanı gülümser ve sevimli Nuri Bayar ve güzel eşi de varmış.

Onun için herhalde şom ağızlılar tersini iddia ediyorlarsa da, Nezih Dural'ın beraat ettiğini sanıyoruz. Yoksa bunca suçlama altında olan bir adamla koskoca bir bakan neden kadeh tokuştursun?

E dünyada dostluk ve vefa denilen şey yok mu?

— Var!

Nuri İyem'in sergisinde...

Galeri Evren'in alt katında kocaman bir yağlı boya portre bizi karşıladı. Üstünde iki satırcık yazı vardı:

"Tükenmeyen çilenle

"Anlatabilmek seni

İyi ki o iki satır var da anlayabildik portrenin amacını. Yoksa biz o portrede çile görmedik, tinlenme gördük.

Ünlü ressam Nuri İyem'in sergisini açılış kokteylinden önce görmeyi yeğledik, resimlerin suskunluğunda.

Bugün 20 Şubat. Dolu bir gün. Gazeteciler kendilerini basın toplantısından bütçeye, bütçeden sanat galerilerine atıyorlar.

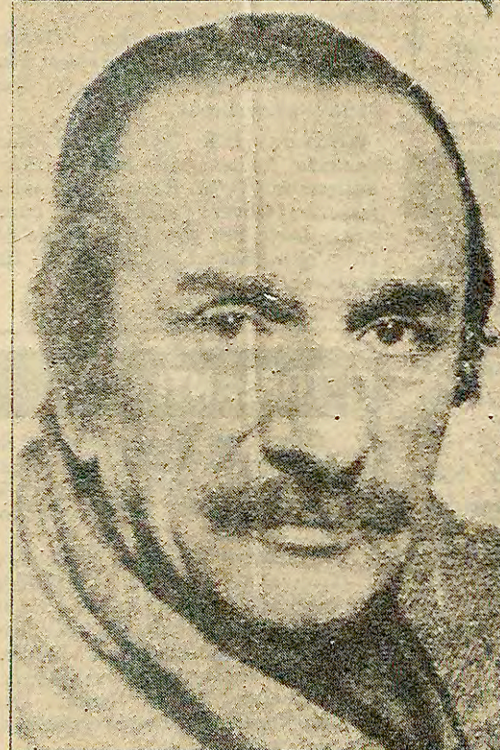
"Sergiyi Kültür Müsteşarı açtı" dediler, bilemiyoruz.

Yalnız Kültür Müsteşarına selam ederiz. Devletin bir devamlılık olduğunu hatırlatırız. O 14 Ekim seçimlerinden önce satın alınmış bazı tablolar yeniden, yeni bir komisyondan geçecek. Hepsinin değil, bazı torpillilerin.

Nuri İyem, kalabalık bir kardeş dizisinin 7. si imiş. 10 yaşında resme merak sarmış. Zamanın resim kodamanlarının atölyelerinde çalışmış. Pastel renk meraklısı. Leopold Revi'nin ekolünden geçmiş fakat fazla etkilenmemiş. Sonradan Yeniler Grubunu arkadaşlarıyla oluşturmuş.

Ün yapmış bir insanın zarif ticarete dökmemesi çok güç. Hele resim sanatının sadece bir moda haline geldiği bir ortamda.

Bunu Nuri İyem için değil ortadan söylüyoruz.

FIRÇA USTA, TEMİZ, KESİN, BİLGİLİ, AMA...

Sergide yağlı boya 40 tablo var. Resimden anlayanlar Anadolu kadınının ve çilesinin üstünde durduğunu söylüyorlar. Herhalde ressamın kendisi maddi çileden çok uzakta artık, hiç tutmadığımız bir deyimle "köşeyi dönmüş".

Portrelerin ve peyzajların içi burkacak hiç bir yanı yok. Dağ evine de asılabilir. Dükkan duvarına da yerleştirilebilir. Ev antresini de süsleyebilir. Salonu da onurlandırabilir. Yatak odasında da durabilir, yaz evine de taşınabilir. Kış evine de aktarılabilir.Uyumlu, içte sızı ve soru doğurmayan tablolar.

Fırça usta, temiz, kesin, bilgili. Tablolar uzaktan da değişmiyor, yakından da değişmiyor.

Kavgasız güzel bir sergi.

Kraldan fazla kralcılar bizi yerden yere vurabilirler ama Nuri İyem üstad bize içinden usul usul hak verecektir.

HAFTANIN SANAT OLAYLARI

PLASTİK SANATLAR

ISTANBUL

●Nuri İyem'in resim sergisi bu hafta içinde salı günü Ümit Yaşar Sanat Galerisinde açılıyor. Sergi 12 Mart'a kadar açık kalacak.

●Ünal Cimit'in Beyoğlu İş Sanat Galerisinde açtığı seramik sergisi1 Mart'ta kapanıyor.

●Levent Arşıray'ın İstanbul Yapı Endüstri Merkezi Sanat Galerisinde sürmekte olan resim sergisi bu ayın sonunda kapanacak.

●Numan ve Nermin Pura'nın Moda Cumalı Sanat Galerisindeki sergileri ay sonuna kadar izlenebilir.

●Turgut Uzunömeroğlu'nun Nişantaşı Cumalı Sanat Galerisindeki resim sergisi 29 Şubatta sona eriyor.

●Ali Koçman'ın Koleksiyonundan hazırlanan resim sergisi Galata Sanat Galerisinde devam ediyor.

●Sabiha Erengül için dayanışma amacıyla düzenlenen karma resim sergisi Kurtuluş Galeri Baraz'da sürüyor.

●Asbed Ermen'in Nişantaşı Galeri Görsel'de açtığı resim sergisini bu ay sonuna değin izleyebilirsiniz.

●Gülsün Erbil'in resim sergisi Harbiye Şehir Tiyatrosu Sanat Galerisinde sürüyor.

●Nura Onay'ın sergisi Nişantaşı Hobi Sanat Galerisinde 1 Marta değin sürecek.

●Modül Sanat Galerisinde karma resim sergisi devam etmektedir.

●Nur Sanat Galerisindeki resim ve seramik sergisi 11 Marta kadar gezilebilir.

●Türkan Rador, Necla Matyalı ve Füsun Onur'un Taksim Belediye Sanat Galerisinde açtıkları resim ve heykel sergisi 5 Marta kadar izleyicilere açık kalacak.

●Fahire Belen'in seramik sergisi Tavanarası Sanat Galerisinde sürüyor.

●Valentino Sanat Galerisinde sürmekte olan karma resim sergisi 29 Şubat günü kapanacak.

●Sanat Sevenler Derneğinin Tezhip ve Minyatür sergisi bu ayın sonunda Yapı Kredi Bankası Sanat Galerisinde sona erecek. Aynı derneğin 22 Şubatta açtığı el işlemeleri sergisi ise sürmektedir.

ANKARA

●Nuri İyem'in Evrensel Sanat Galerisinde açılan sergisi devam ediyor.

●Yusuf Katipoğlu, Bekir Sami Çimen ve Ramis Aydın'ın Devlet Güzel Sanatlar Galerisinde süren karma resim sergisi bu ayın sonunda kapanıyor.

●Prof. Emin Barın'ın "Geleneksel Hat Sanatı-Çağdaş Yorum" adlı sergisi İş Sanat Galerisinde 29 Şubatta kapanıyor.

●Habib Aydoğdu'nun "Yaşam Kavgası/3" adlı resim sergisi Yaprak Sanat Galerisinde 1 Marta değin açık kalacak.

●Vakko Sanat Galerisindeki karma resim sergisi 1 Marta sona erecek.

●Cemil Eren'in Türk-Amerikan Derneğinde sürmekte olan "Ege'nin Kıyıcığından Resimler" başlıklı sergisi ayın sonunda kapanacak.

●Ohannes Şaşkal ve Ümit Kartoğlu'nun sergileri Türkiye Sinematek Derneği salonunda devam ediyor.

TRABZON

●Nükhet Siler'in elişleri sergisi Devlet Güzel Sanatlar Galerisinde yarın sona erecek.

"Pazartesi-Perşembe" bu hafta Ankara turnesini sürdürüyor.

TİYATRO

İSTANBUL ŞEHİR TİYATROLARI

● HARBİYE Muhsin Ertuğrul Tiyatrosu: Çarşamba 21.00, pazar 15.30 ve 18.30'da Brecht'ten uyarlanan Beş Para Etmez Oyun. Yönetenler: M. Alabora, E. Noyan ve E. Özyağcılar. Perşembe, cuma ve cumartesi 21.00'de Tenessee Williams'ın Gençliğin Tatlı Sesi. Yöneten Haldun Dormen.

●FATİH Tiyatrosu: Çarşamba 21.00 ve pazar 15.30-18.30'da Fakir Baykurt'tan uyarlanan Tırpan. Yöneten Taner Barlas. Perşembe ve cuma 21.00, cumartesi 18.30 ve 21.00'de Karar 71.

●TEPEBAŞI Deneme Sahnesi: Pazar günleri 15.30'da Miograd Bulatoviç'in yazdığı Godot Geldi. Yöneten: Macit Koper. Çarşamba, perşembe ve cuma 18.30, cumartesi 15.30'da Peter Weiss' ten Salozun Mavalı. Yöneten Çetin İpekkaya.

●ÜSKÜDAR Tiyatrosu: Çarşamba ve perşembe 21.00'de, pazar 15.30 ve 18.30'da Fazıl Hayati Çorbacıoğlu' nun Erkek Satı. Yöneten: Nedret Güvenç. Cuma, cumartesi 21.00'de Müsahipzade Celal'in Balaban Ağa. Yöneten Feridun Karakaya.

● KADIKÖY Tiyatrosu: Çarşamba 15.30 ve 19.00'da Selahattin Hilav'ın bir uyarlaması, Kayıp Mektup. Yöneten: Engin Gürmen. Cuma 19.00 ve cumartesi 15.30-19.00'da Yollar Tükendi. Perşembe 19.00 ve pazar 15.30' da Adnan Giz'in Babanın Gorilleri. Yöneten: Zihni Küçümen

DEVLET TİYATROLARI

●İSTANBUL Atatürk Kültür Merkezi Büyük Salonda bu ayın son günü Kafka'dan uyarlanan Duruşma'nın gösterileri başlıyor. Yöneten: Ahmet Levendoğlu. Oda Tiyatrosunda ise salı, çarşamba, perşembe ve cuma günleri Jean Anoiln'in Antigone.

●ANKARA Büyük Tiyatroda salı ve cuma günleri Fredrich Dürrenmatt'ın Beşinci Frank'ı sergilenecek. Küçük Tiyatroda da salı, çarşamba, perşembe ve cuma günleri Emmanuel Robles' in Montserrat (Özgürlüğün Bedeli) izlenebilir. Yeni Sahnede aynı günlerde Oğuz Atay'ın Oyunlarla Yaşayanlar'ı sürdürülecek. Altındağ Tiyatrosunda da yine bu günler içinde konuk İzmir Devlet Tiyatrosu ekibini Müsahipzade Celal'in Pazartesi -Perşembe oyununda izleyebileceğiz.

● İZMİR Devlet Tiyatrosunda Arbuzov'un Söz Veriyorum bu hafta içinde de sürecek.

●BURSA Ahmet Vefik Paşa Tiyatrosunda bu hafta Sarıpınar-1914 adlı yeni bir oyunun gösterileri başlıyor.

●ANTALYA Tiyatrosunda Slawomir Mrozek'in Sığıntılar'ı sergileniyor. Oyunu salı, çarşamba, perşembe ve cuma günleri izleyebilirsiniz.

●GAZİANTEP Tiyatrosunda bu hafta salı gününden itibaren Öyle Bir Nevcivan'ın gösterileri yapılacak.

ANKARA HALK TİYATROSU

●ANKARA HALK TİYATROSU Menekşe Sinemasındaki Kültür Merkezinde gösterilerine devam ediyor. Bugün saat 15.00'te izleyeceğiniz Eşeğin Gölgesi aynı saatte cumartesi günü de sergilenecek. Haldun Taner'in yazdığı oyunu pazartesi, salı ve cumartesi günleri ayrıca saat 18.30'da da izleyebilirsiniz. Erol Toy'un yazıp Erkan Yücel'in oynadığı meddah gösterisi Düş ve Gerçek ise bugün ve çarşamba günü saat 18.30'da, Gogol' ün Bir Delinin Hatıra Defteri de cuma günü aynı saatte sahneye gelecek.

ÇOCUK TİYATROSU

İSTANBUL ŞEHİR TİYATROLARI

●İSTANBUL Şehir Tiyatrolarında sergilenen çocuk oyunları bu hafta da sürüyor. Harbiye Muhsin Ertuğrul Tiyatrosunda İLKELER KAĞITLARDA KALMASIN'ı cumartesileri saat 11.00' de izlemek olanaklı. Fatih Tiyatrosunda SAKARCA ve Üsküdar Tiyatrosunda da BİRLİKTE OYNAYALIM pazar günleri saat 11.00'de sahneye geliyor. Küçük izleyiciler ayrıca Kadıköy Tiyatrosunda DÜŞÜNDÜRMECE GÜLDÜRMECE oyununu cumartesi ve pazar saat 11.00'de, Tepebaşı Deneme Sahnesinde HOŞ'NUN UTANCI'nı ise cumartesi saat 11.00'de görebilirler.

DEVLET TİYATROLARI

●İSTANBUL Atatürk Kültür Merkezi Oda Tiyatrosunda bugün saat 14.30' da KELOĞLAN sergilenecek.

●ANKARA Küçük Tiyatroda bugün saat 10.30'da ve çarşamba günü saat 15.00'de YEDİ KÖYÜN YARGICI izlenebilir.

●BURSA Ahmet Vefik Paşa Tiyatrosu bugün saat 14.30 ve pazar 11.00'de KELOĞLAN SES ARIYOR oyununu sergiliyor.

●ANTALYA Tiyatrosunda da PIRTLATAN BAL'ın gösterileri her cumartesi ve pazar saat 11.00'de devam ediyor.

SİNEMA

"Yer Sarsılıyor" Ankara'da gösterilecek.

●İstanbul Atatürk Kültür Merkezinde bu hafta "Sinemada Plastik Sanatlar" konulu gösteriler sürüyor. 18.00 seanslarında sunulan filmlerin bu haftaki programı şöyle: Salı; "Japon Seramik Sanatı", "Hamada", "İkebana Sanatı ve Anlamı", Çarşamba; "Paul Klee", "Sanat Metropolü". Perşembe ve cuma; "Sanat Metropolü".

●Ankara İtalyan Kültür Merkezinde, 28 Şubat Perşembe 19.00'da ünlü İtalyan yönetmeni Luchino Visconti'nin önemli filmlerinden "Yer Sarsılıyor-La Terra Trema" (1948) gösterilecek.

●İstanbul İtalyan Kültür Merkezinde 27 Şubat Çarşamba 17.15 ve 19.30'da Edith Bruck'un yönettiği 1979 yapımı "Apansız (Improvviso) gösterilecek. Film, gündet olaylarına alet olan bir gencin öyküsünü anlatıyor.

●Ankara Fransız Kültür Merkezinde 25 Şubat Pazartesi 18.30'da René Clair'in 1952 yapımı ünlü "Gece Güzelleri-Les Belles de Nuit" (Oyn. Gina Lollobrigida) 27 Şubat 20.30 ve 29 Şubat 18.30'da Claude Miller'in "En İyi Yürüme Tarzı-Le Meuilleure Façon de Marcher" adlı filmi sunulacak.

●Ankara Türk-Amerikan Derneğinde, 26 Şubat Salı 20.00'de Robert Flaherty' nin klasik belgeseli "Kuzeyli Nanook" (1922) gösterilecek.

●Ankara Halk Tiyatrosu Kültür Merkezinde, hafta içinde her gün 13.00 seanslarında Carol Reed'in "Mavim Melekler" (Oliver) adlı filmi, cumartesi-pazar hariç her gün 15.00'te de Süreyya Duru'nun "Kara Çarşaf'lı Gelin" filmi sunuluyor.

FOTOĞRAF

●Emin Hakarar'ın İzmir İş Sanat Galerisindeki fotoğraf sergisi bu ayın sonunda kapanıyor.

●İzmir Resim ve Heykel Müzesinde sürmekte olan Bale Fotoğrafları Sergisi 29 Şubatta sona erecek.

●İFSAK'ın Yapı Kredi Bankası İstanbul Galatasaray Sanat Galerisindeki sergisi ayın sonunda kapanacak.

●İskender Çağdaş'ın İstanbul Sanayi Odası Sergi Salonunda renkli ve siyah-beyaz fotoğraflardan oluşan ürünleri sergilenmeye devam ediyor.

KARİKATÜR

●Karikatürcüler Derneğinin Tepebaşı'ndaki Karikatür Müzesinde düzenlediği "Meslekte 30 Yılını Doldurmuş Sanatçıların" ürünlerinden oluşan karikatür sergisi devam ediyor.

KONSER

●İstanbul Atatürk Kültür Merkezinde bugün saat 11.30'da Devlet Klasik Türk Müziği Korosunun konseri var. Nevzat Atlığ'ın yöneteceği konserde solist olarak Samim Karaca, Fatih Salgar ve Hülya Aslangiray yer alacaklar.

●İstanbul Atatürk Kültür Merkezinde, 26 Şubat Salı günü saat 19.00'da ise Brigitte Funke'nin keman resitali izlenebilir. Ergican Saydam'ın sanatçıya piyanoda eşlik edeceği konserde Haendel, Bach, Schubert ve Brahms'ın eserleri seslendirilecek.

●İzmir Devlet Senfoni Orkestrası, 29 Şubat Cuma günü saat 20.30 ve 1 Mart Cumartesi günü saat 15.30'da, Hikmet Şimşek'in yönetiminde bir konser veriyor. Piyanoda Tomris Öziş'in dinleneceği konserde Rey, Liszt ve Mozart'ın eserleri çalınacak.

TOPLANTI

●Dr. Ümit Hassan, Ankara Sanat Sevenler Derneğinde, 26 Şubat Salı 18.00'de "Ziya Gökalp ve Türk Uygarlık Tarihi" konulu bir konferans veriyor.

●İstanbul Türk-Alman Kültür Enstitüsünün Beyoğlu Odakule'deki merkezinde 26 Şubat Salı 17.30'da iki Alman ozanı Michael Krüger ve Peter Rühmkorf'un şiir dinletileri ve konuşmaları var. Açılış konuşmasını Doğan Hızlan'ın yapacağı toplantıda şiir çevirilerini Gencay Erkal sunacak.

●İstanbul Türk-Alman Kültür Enstitüsünde 28 Şubat Perşembe 17.30'da "Gerçek Sanat: Aşar mı?" konulu bir açık oturum düzenleniyor. Doğan Hızlan'ın yöneteceği açık oturuma Çetin Altan, Aziz Nesin, Michael Krüger ve Peter Rühmkorf katılacaklar.

Bu fotoğrafı çektiği için muhabirimize saldırdılar

Altunizade Salonunda görevli olduğunu söyleyen AP'liler

Muhabirimize saldırarak kartını aldılar

BU RESİM YÜZÜNDEN Anadolu Spor Sitesi Salonunda görevli olduklarını söyleyen AP'li grubun alt salondaki boğuşmalarını resimlemek isteyen muhabirimiz, yukarıdaki fotoğrafı çektikten sonra saldırıya uğradı. Önce makinasındaki filmi sonra da fotoğraf makinasını almaya çalışan saldırganlar muhabirimizin basın kartını alarak kaçtılar. Arkadaşımız Öztekin Erdağı (sağda) olaydan sonra görülüyor.

Anadolu Spor Sitesi Salonunda görevli olduğunu söyleyen AP'li bir grup salondaki müsabakalar sırasında arkadaşımız Sedat Üreten ile beraber görev yapan muhabirimiz Öztekin Erdağı'na saldırarak basın kartını aldılar.

Olay, dünkü voleybol ligi müsabakaları oynanırken muhabirimiz Öztekin Erdağı'nın, Bölge Müdürlüğü tarafından geçtiğimiz hafta salona görevli olarak atandıklarını söyleyen AP'li bir grubun alt salondaki boğuşmalarını resimlemek istemesi üzerine meydana geldi. Kendilerine [illegible] döviş minderi üzerinde boğuşan iki AP'li, fotoğraflarının çekilmesi üzerine Öztekin Erdağı'na saldırarak makinasındaki filmi, daha sonra da fotoğraf makinasını almaya çalıştılar. Salon görevlisi olduklarını söyleyen saldırganlar, bunu başaramayacaklarını anlayınca, Öztekin Erdağı'nın günlük görevlilerine gösterdikleri basın kartını alarak kaçtılar. Güvenlik görevlilerinin olaya müdahale etmesi üzerine salon görevlileri, olaydan sonra AP Gençlik Teşkilatına kaçan saldırganlardan kartını alarak muhabirimize iade ettiler. Muhabirlerimiz daha sonra salondan güvenlik görevlilerinin kontrolünde çıktılar.

Ümraniyeli Ayhan'ın plase ile kazandırdığı gollerden biri...

Demirspor'u 31-17 yenen Ümraniye başarısını sürdürüyor

Salon: Bağlarbaşı A.

Hakemler : Necdet Topçu xxx, Eşref Korkmaz xxx..

ÜMRANİYE: Hüseyin xx- Mustafa (2) xxx, Nizamettin (7) xxxx, Turgut (3) xxx, Yakup (3) xxx, Ayhan (8) xxxx, Ergin (6) xxxx, Metin (2) xx, Öner xxx, İskender xxx..

DEMİRSPOR: Uğur x, Ömer xxx- Yavuz (8) xxx, Sami xx, Cengiz xx, Barbaros (4) xxx, Muhammet (5) xxx, Nuri xx..

(Devre: 17-6)

Günün diğer maçında ise geçen hafta şampiyonluğu garantileyen Beşiktaş, lig sonuncusu rakibi Ferahspor'u 47-12 mağlu etti.

HENTBOL LİGİNDE

Bayanlar liginin ikinci yarısı başladı

BEŞİKTAŞ KARTAL'I 22-3 YENDİ

Salon: Bağlarbaşı A,

Hakemler: Erman Acarsoy xxx, Turan Munis xxx..

BEŞİKTAŞ: Melek xxx- Nazire (2) xxx, Yeşim xxx, Gamze (4) xxx, Sengi (8) xxxx, Mücella (7) xxxx, Sevim (1) xxx...

KARTAL: Çiçek xx, Zeynep xx-Oya (3) xxx, Feriha xx, Fikriye xx, Rüveyde xx, Suna xx, Ülkü xx..

(Devre: 8-1)

Taçspor DSİ Spor'u 3-2 yenerken oldukça zorlandı. Dünkü karşılaşmadan bir an görülüyor (Aydınlık)

Taçspor DSİ Spor'u zor yendi: 3-2

Salon: Anadolu Spor Sitesi,

Hakemler: Faruk Gönen xx, Ali Özarboy xx..

TAÇSPOR: Deniz xx, Rıza xxx, Süha xx, K. Gökhan xxx, B. Gökhan xx, Cabir xx, Levent x, Alaattin x..

DSİ SPOR: Necdet xxx, Kahraman xx, Fatih xx, Serdar xxx, Özkan xx, Can xxx...

(Setler: 15/13, 13/15, 10/15, 15/12, 15/11)

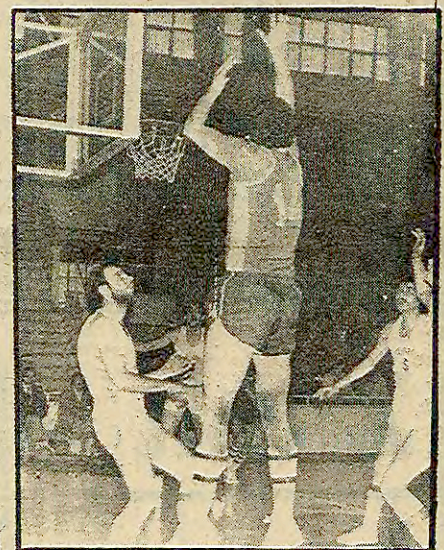
DİĞER SONUÇLAR

Galatasaray-SSK: 1-3

Yenişehir İB-Güney Sanayi: 0-3

Karşıyaka-Maltepe: 3-2,

O. Reno-Eczacıbaşı: 0-3

Fenerbahçe DSİ Spor'u emekte Halil'in faulleri ile yendi. Dünkü karşılaşmada Halil'in bir şut görülüyor. (Aydınlık)

Fenerbahçe DSİ Spor'u Halil'in faulleri ile yendi: 74-73

SALON: Anadolu Spor Sitesi,

HAKEMLER: Oktay Üner xx, Kenan Bulut xx

FENERBAHÇE: Rıfat (1) x, Demir x, Muharrem(6) xx, Majak xx, Apostol(14) xxx, Hakan(8) xx, Engin(13) xx, Ömer (24) xxx, Halil(8) xxx

DSİ SPOR: Ruhi(4) x, Gürol(8) xx, Timur(4) x, Yavuz(2) x, Aydın (17) xxx, Hasan(2) x, Metin x Mete(8) x, Erdinç(12) xx Lütfi(16) xxx

(Devre: 29-43)

DİĞER SONUÇLAR

Kolejliler - Efes Pilsen: 65-106

Karşıyaka - Şekerspor: 96-48

Güney Sanayi - MTA:

Mülkiye - ODTÜ: 84-80

Ligin önemli maçında

GALATASARAY TRABZONSPOR İLE KARŞILAŞIYOR

Galatasaray için kader maçı. Ya yenip ligde kalacak ya da durumu iyice tehlikeli bir hal alacak. Bu maç Trabzonspor içinde büyük bir önem taşıyor. Takipçilerinin nefesini ensesinde biraz daha fazla hissetmeye başlayan lider karşılaşmadan puan alabilmek için İnönü Stadına çıkacak. Saat 15.00'deki karşılaşmayı Yılmaz Önen, Fevzi Ayyüce, Hüseyin Karaca üçlüsü yönetecek.

RİZESPOR—FENERBAHÇE

Üst sıralarda düğümü çözecek olan karşılaşmaya her iki takım iki puan için çıkacak. Ancak saha ve seyirci avantajı olan Rizespor galibiyete daha yakın görülüyor. Bu zorlu karşılaşmayı Nihat Özbirgül, Halil Cindemir, Yavuz Bozada üçlüsü yönetecek. Karşılaşma Rize Şehir Stadında saat 14.30'da başlıyor.

Ligin 18. haftasının diğer karşılaşmaları ise şöyle:

İZMİR'DE: Göztepe - Altay 15.00, DİYARBAKIR'DA: Diyarbakırspor - Beşiktaş 14.30. ESKİŞEHİR'DE: Eskişehirspor - Gaziantepspor 14.00. ADANA'DA: Adanaspor - A.Demirspor 14.30. ZONGULDAK'TA: Zonguldakspor - Orduspor 15.00

Bursaspor iyi gidiyor: 1-0

STAD: Bursa Şehir Stadı

BURSASPOR: Talip xx - Sedat 2 xx, Nezihi xx, Erdinç xxx, Özer xx - Sedat 3 xxx, Muzaffer xxx, Recai xx - Mehmet x (K.Sinan xx), Bahtiyar xx, B. Sinan xx

KAYSERİSPOR: Erdinç xxx - Esat xxx, Erhan x, Enver xx, Sefer xx - Giyasi x, Cengiz xx, Rıdvan xx - Yılmaz xx, Altan x, Ertan x (Mustafa xx)

GOL: Mehmet (dak.21)

Karşılaşmanın her iki yarısında da hızlı ve baskılı oynayan Bursaspor, baskılı oyununu 21. dakikada Mehmet'in attığı golle süsleyebildi. Bu sonuçtan sonra Bursaspor ligin ikinci yarısındaki başarısını sürdürerek çok kıymetli iki puan kazandı.

Olaylar DÜŞÜNCELER

Partizanlığa karşı partizanlık

Abdurrahman Çoban

Bundan önceki hükümet zamanında Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü imtihan açarak çeşitli bölgelerin ihtiyacı olan bin kadar personeli göreve almıştı. Bunların 700 kadarı göreve başlamış 300 kadarı da Başbakanlığın "Tüm tayinler, geçici bir süre ikinci emre kadar durdurulmuştur" genelgesiyle göreve başlatılmamıştır.

13 Kasım 1979 tarihinden bu yana 4 ay geçmesine rağmen göreve başlatılmayan bir kısım hak sahibi kişi "Hâlâ tayinler açılmadı" gerekçesiyle oyalanmaktadırlar. Geçen günlerde Gençlik ve Spor Bakanının bu konudaki açıklamalarını okuduk gazetelerde. Sayın Bakana göre CHP hükümeti zamanında açılan bu imtihanlarda usulsüzlük partizanlık yapılmış. Bu nedenle Bakanlık müfettişleri soruşturma yapıyorlarmış. işe başlayan 700 personelinde görevlerine son verilecekmiş.

Bu ne biçim zihniyettir ki devletin açtığı yasal imtihanı geçersiz sayıp bin kadar hak sahibini ve onlarla beraber 4 bin aileyi kışta kıyamette açlığa işsizliğe sevkedecektir.

Bakan bey önce şunu bilmelidir:

1- Hak sahipleri yasal iki imtihandan geçerek bu göreve başlatılmışlardır.

2- Kazanılmış haklar hiç bir zaman keyfi bir şekilde ortadan kaldırılamaz.

Gençlik ve Spor Bakanı Sayın Talat Asal'ın uygulamaları, Genel Müdürlüğün başına çöreklenmiş MHP'li Refaiddin Şahin'e giderek daha fazla ayak uydurmaktadır. Bu şekilde Genel Müdürlükte huzursuzluk artmakta bölücülük körüklenmektedir.

Bu tür kanunsuz uygulamalar Genel Müdürlükte huzursuzluktan başka, bölücülükten başka hiç bir kazanç sağlamaz. Dilerim, sayın bakan huzursuzluğa imkan vermeden personelin işine devam etmesini ayrıca 300 personelin görevlerinin başına gönderilmesini sağlar.

Günün Programı

BASKETBOL

İstanbul Anadolu Spor Sitesi: 10.30 Galatasaray - DSİ Spor, 12.00 İTÜ - Yenişehir İB., 13.30 Fenerbahçe - Eczacıbaşı,

Ankara Atatürk Spor Sarayı: 13.00 Ormanspor - Schweppes, 14.30 Ziraat FSK - Efes Pilsen,

Bursa Atatürk Spor Sarayı: 16.00 Tofaş SAS - Beşiktaş

VOLEYBOL

İstanbul Anadolu Spor Sitesi: 15.00 Galatasaray - DSİ Spor, 16.30 Taçspor - SSK.

Ankara Selim Sırrı Tarcan Salonu: 13.30 Muhafızgücü - Güney Sanayi,

İzmir Atatürk Spor Sarayı: 13.30 Karşıyaka - Altınyurt

HENTBOL

Bağlarbaşı Spor Salonu: 09.30 Pertevniyal - Alibeyköyspor, 12.15 Taçspor - Bağlarbaşı

Ege'de...

(Baştarafı 1. sayfada)

demişti. Yunanistan Dışişleri Bakanı Yorgo Rallis de konuyla ilgili olarak yaptığı açıklamada söz konusu kararın iki ülke arasındaki ilişkilerin iyileşmesine yardımcı olacağını söyledi.

Öte yandan, NATO Başkomutanı Rogers'in Yunanistan'ın NATO'ya dönmesi için hazırladığı planın Yunanistan hükümeti tarafından kabul edilmesi üzerine, kabul edilebilir yeni formüller için girişimde bulunacağı belirtildi. Rogers'in bu amaçla önümüzdeki günlerde Türkiye'ye gelerek görüşmelerde bulunacağı bildirildi.

EGE HAVA SAHASI SİVİL TRAFİĞE AÇILDI

Türkiye'nin 714, Yunanistan'ın da buna karşılık 1157 sayılı notamları karşılıklı olarak kaldırmasından sonra, Ege hava sahası sivil trafiğe açıldı. Bu duruma göre, İzmir'le Atina arasında 1974 yılından bu yana yapılmayan uçak seferlerinin başlayacağı sanılıyor.

YUNANİSTAN'DA OLUMLU YANKILAR

Kıbrıs harekatı sırasında, Türkiye'nin tek taraflı olarak almış olduğu ve 1974'ün 714 nolu notamı kaldıran kararı dün Yunanistan'da hemen hemen tüm gazetelerde yer aldı. Haber gerek hükümet ve basında gerekse kamuoyonda sürpriz yarattı. Yunanistan'ın Rogers planını reddettiği sırada alınan bu karar bir iyi niyet gösterisi olarak kabul ediliyor. Hükümet ve hükümet yanlısı gazeteler olayı olumlu olarak karşılıyor ve bu suretle bir tıkanıklığın ortadan kalkmış olduğunu belirterek yapılacak görüşmelerde ilerleme kaydedilebileceğini söylüyorlar.

Diğer taraftan muhalefet çevreleri ile muhalif basın da konu ile ilgilenmekte ve olumlu olduğunu kabul etmektedir. Ancak bununla beraber karşılığı ne olacak sorusunu ortaya atmaktadır. Olayla ilgili olarak konuşan Papandreu Ege konusunda bir paket çözüm hazırlandığını söyledi. Muhalefet lideri ayrıca NATO ve Amerika himayesinde yapılmakta olan Yunanistan ile Türkiye arasındaki görüşmelerin epey ilerlemiş olduğunu ve sonuca yakın olduğunu belirtti. Papandreu Yunanistan Rogers planını reddederken Türkiye'nin 714 nolu notamı tek taraflı olarak kaldırması anlamlıdır, Yunanistan bunun karşılığında ne yaptı ve ne yapacaktır" dedi.

CHP VE MSP NOTAMIN KALDIRILMASINI ELEŞTİRDİ

Öte yandan notamın kaldırılması ile ilgili olarak görüşlerini açıklayan CHP Genel Sekreteri Üstündağ ve MSP Genel Başkanı Erbakan, bu kararı "Ekonomik yardım karşılığı verilmiş siyasi taviz" olarak nitelediler.

Üstündağ, bu kararı ulusal yararlarımızla bağdaştırmanın mümkün olmadığını ileri sürerken, bu uygulamanın Türkiye'nin hak ve sorumluluklarını karasuları ile sınırlama girişimlerine hizmet edeceğini söyledi.

Erbakan ise, bu kararı, Rogers planı doğrultusunda atılmış bir siyasi taviz olarak niteledi.

ROGERS GELİYOR

NATO Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Rogers'in önümüzdeki günlerde Ankara'ya gelerek Türkiye Genelkurmay Başkanı Kenan Evren ve diğer yetkililerle görüşeceği öğrenildi.

Rogers'in Ankara'yı ziyaretinin Ege komuta hava sahası sorununun çözümlenmesi ve Yunanistan'ın yeniden NATO'nun askeri kanadına dönmesi ile ilgili olacağı sanılıyor.

Bilindiği gibi Yunanistan'ın Atlantik paktının askeri kanadına yeniden dönebilmesi için Türkiye tarafından ön koşul olarak öne sürülen Ege hava komuta sahası sorununun çözümlenmesi amacıyla NATO komutanı bir plan hazırlamış ve bunu her iki ülke Genelkurmay Başkanlarına sunmuştu.

Planın Atina tarafından benimsenmediği bu başkentteki siyasi çevreler tarafından hafta ortasında Yunan basınına yansıtılmış ve Yunanistan Genelkurmay Başkanı Gratsios'un Brüksel'e yapacağı yıldırım ziyaret iptal edilmişti. Rogers planının Yunanistan'ın çıkarlarıyla bağdaşmadığı ve Türkiye'nin genel istekleri doğrultusunda olduğu şeklindeki Yunan görüşünden sonra NATO Kuvvetleri Komutanının Ege sorununun bir an önce çözümlenmesi ve böylelikle Yunanistan'ın askeri kanada dönmesinin gerçekleşmesi için derhal girişimlerde bulunacağı ve her iki taraf arasında yeni bir uzlaşma formülü yaratmak amacıyla önümüzdeki günlerde yoğun çalışmalar yapacağı, Brüksel'deki NATO kaynaklarına yakın gözlemciler tarafından vurgulanmakta.

Yunanistan'ın Türkiye tarafından daha önce reddedilen ve Haig-Davos planı adı verilen plan çerçevesi içinde sorunun çözümlenmesini istediğini belirten aynı gözlemciler, General Rogers'in Ankara'daki temaslarında yeni bir yöntem ya da plan üzerinde değişiklikler önereceğine işaret ediyorlar. Rogers'in Ankara'ya geliş tarihi henüz kesinleşmiş değil.

Hükümet...

(Baştarafı 1. sayfada)

ği bildiriliyor. Bu takdirde Danıştay'ın 7 normal gün içinde erteleme konusunda bir karar alması gerekiyor. Bakanlar Kurulunun sadece grevi erteleyip lokavtı ertelemediği takdirde işyerlerindeki çalışmanın başlamayacağı belirtiliyor.

EKONOMİK HAKLAR

Öte yandan grevdeki anlaşmazlık konusunda dün yeni bir açıklama yapan Ulaştırma Bakanı Özalp grevin ideolojik olduğu şeklindeki iddialarını tekrarlarken, ekonomik haklar konusuna da değindi ve Hava-İş'in toplam 8 milyar liralık bir ödeme istediğini, bunu karşılamak için İstanbul-Ankara arası uçak seferi fiyatlarının 10 bin liraya çıkarılması gerektiğini öne sürdü.

Bu konuda gazetemize bir açıklama yapan Hava-İş Genel Başkan Vekili Cavit Güngör ise iddiaların gerçek dışı olduğunu belirterek, şimdiye kadar "Anlaşmamız ekonomik konularda değildir" diyen THY yönetiminin ve Bakanlığın, kamuoyunda haksız duruma düştüklerinin açığa çıkması üzerine ağız değiştirdiklerini söyledi. Cavit Güngör toplam taleplerinin aynî ve nakdi ödemeler olmak üzere 6 milyar dolayında olduğunu belirtti ve "Biz bugün 7. dönem toplusözleşmesinde elde ettiğimiz işgüvencesi ve diğer bazı hakları elimizde tutmak için mücadele ediyoruz. THY ekonomik taleplerimizi karşılayacak güçtedir" dedi.

600...

(Baştarafı 1. sayfada)

Kıdem tazminatlarının ile birlikte işçilerin iş akitlerinin de feshedildiği ve işverenin matbaanın tekrar çalıştırılması konusunda işçilerle tek tek görüşme yaparak istediğini işe alabileceği belirtiliyor.

Anlaşmadan sonra görüştüğümüz Hayat-Ses grevcileri bu sonuçtan sevinmediklerini yeniden işbaşı yapıp yapmayacakları konusunda hiç bir güvenceleri olmadıklarını söylediler.

İstanbul'daki en uzun grevlerden biri olan Hayat-Ses grevi sırasında işyeri çalışanlarından teknisyen Bülent Aydoğan ve makinacı Veli Şimşek'in öldüğü, Lütfü Moray'ın ise intihar ettiği bildiriliyor. Buna karşılık grevcilerin bu dönem içinde 8 çocuklarının olduğu öğrenildi.

TGS'nin bu süre içinde grevcilere 8 milyon ödediği bildiriliyor.

Afgan...

(Baştarafı 1. sayfada)

lere göre, Rus işgal ordusu cuma günü yapılan gösterileri ve dünkü eylemleri çok kanlı bir şekilde bastırmaya çalıştı. Ajanslar, son iki gün içinde 500 kişinin öldüğünü bildiriyor.

Babrak Karmel'in sıkıyönetim ve sokağa çıkma yasağı ilan etmesine rağmen, Kabil, Kandahar, Herat ve Celalabat'ta Afgan direniş kuvvetlerini destekleyen kentliler Rus işgalini lanetleyen yürüyüşlerde bağımsız İslam Cumhuriyetinin kurulması için savaşacaklarını haykırdılar.

Öte yandan Kabil ayaklanmasının hemen ardından, ABD ve Afganistan'ın komşusu olan ülkelerin güvence vermesi koşulu ile Sovyetler Birliği'nin Afganistan'daki askerlerini geri çekebileceğini açıklayan Leonid Brejnev'in açıklaması, ABD ve Batı Avrupa'da tartışılıyor.

Sovyetlerin Afganistan'da girişilen harekette tepkiler sürerken, Doğu Almanya'da gençler 1980 Moskova Olimpiyatlarının boykot edilmesi isteğini ve Rusya'nın Afganistan işgalini kınadılar.

***

"Kabil kanlar içinde. Sokaklarda cesetler var. Perşembe günü başlayan kepenk kapatma eyleminden sonra cuma günü yapılan dev protesto yürüyüşleri dün de sürdü. Allahü ekber, Ruslara ölüm! Babrak'a ölüm! sloganlarını haykırarak cuma namazından çıkan halk, Kabil'in üç büyük caddesinde bir yürüyüş yaptı. Yürüyüşten sonra bir meydana toplanan kalabalığa Ruslar T-55 ve T-62 tanklarıyla ateş açtılar. Göstericilerin üzerine yürüdü. Halk silahsızdı. Damlara çıkan insanlar Sovyet alaylarını sloganlar atarken Kabil savaş meydanına dönmüştü. Bu arada MİG-21, MİG-23 jetleri ve Mİ-24 helikopterleri havadan göstericilerin üzerine ateş açtı. Perşembe geceki çatışmalar kanlı, natta top sesleri de duyuluyordu."

AFP muhabiri Jean-François Le Moulin Kabil halkının Rus işgaline karşı ilk eylemini böyle anlatıyor.

Halen Afganistan'da çok az sayıda Batılı gazeteci bulunmaktadır ve Rus işgalci makamlarının telefon, telgraf ve teleksleri yasaklamaları nedeniyle Afganistan'daki çatışmalar konusunda ayrıntılı bilgi alınamıyor. Ancak, Kabil'deki Büyükelçiliklerin telsizle haberler ve Kabil'den Yeni Delhi'ye gelebilen nadir görgü tanıkları olaylar hakkında bilgi veriyorlar.

Gelen haberlere göre, başkentte dün de kepenk kapama eylemi sürdü. Dün, direniş kuvvetlerinin çağrısı üzerine memurlar da işlerine gitmediler. Bu arada Rus işgalci askerlerinin Kabil Çarşısında dolaşırak esnafa dükkanlarını açması için baskı yaptığı öğrenildi. Görgü tanıklarının bildirdiğine göre yeniden kent sokaklarına getirilen Rus tankları ve özellikle Sovyet bayrağı asılı Rus Büyükelçiliği ve Babrak'ın bulunduğu "Halk Sarayı" ateş içinde.

Kabil Radyosu, cuma günü çatışmalar sırasında üç kişinin öldüğünü ileri sürerken bu olaylardan Nisan Devrimi'ni savunmaya çağırdı. Bu arada Robert Lee Sn. bakan vatandaş ve 16 Pakistanlı tutuklandıkları ve Babrak Karmel'in iç işleri Bakanı tarafından tutuklananların CIA ajanı olduklarını iddia etti ve Kabil'deki ayaklanmayı bu 17 kişinin düzenlediğini ileri sürdü.

ABD Dışişleri Bakanlığı ise, Robert Lee'nin Amerikan vatandaşı olduğu ve hiç bir ilişkisi bulunmadığını açıkladı.

Pakistan hükümeti yaptığı açıklamada, Moskova ve Kabil'in iddialarının asılsız olduğunu belirterek, olaylarla ilgisi olmadığını bildirdi.

SOVYET İŞGALİ DOĞU ALMANYA'DA PROTESTO EDİLDİ

AP ajansı, Doğu Berlin'de bir grup gencin bu protesto gösterisi düzenleyerek, 1980 Moskova Olimpiyatlarının boykot edilmesi talep ettiğini ve Sovyetlerin Afganistan işgalini kınadıklarını bildirdi.

Tito...

(Baştarafı 1. sayfada)

eye yakalandığı için en az iki ya da üç gün ad bulunan sol bacağının yeniden ameliyat edilmesine gerek olmadığı açıklandı.

Bundan önce yayınlanan bir raporda da 87 yaşındaki Tito'nun böbrek fonksiyonlarında yeni bir yetersizlik ortaya çıkmadığı belirtilmiş.

YUGOSLAVYA-ARNAVUTLUK

Fransız Haber Ajansı (AFP) Yugoslavya Başbakanının, Arnavutluk'un Belgrad Büyükelçisiyle görüştüğünü bildirdi.

AET İLE ANLAŞMA

Bu arada, Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET) ile Yugoslavya arasında bir anlaşma imzalandı. Bu anlaşmaya göre Yugoslavya'nın 60 kalem tarım ve sanayi ürünü gümrük indiriminden yararlanacak. AET ülkelerinde satılabilecek.

Öte yandan AET Yugoslavya ile yapılan bu anlaşmanın 3 milyar liralık kredi vermeyi kabul etti.

Ege ekici...

(Baştarafı 1. sayfada)

tiğimiz zamanlarda piyasanın 25 Şubat Pazartesi sabahı açılacak durumda olduğunu söyledi. Kooperatiflerin tütün tütün bildirgesinde yapılan düzenlemelerin 3 Marta sarkabileceği açıklanıyor.

Gazetemizin dünkü sayısında yayınlanan tütün piyasasının açılması haberinde tütün fiyatının 20 liranın altında olduğu açıklanıyor. Ancak önceden gün piyasanın 25 Şubat'ta açılacağı ve bu fiyatın kesinleştiği belirtiliyor.

TEKZİP

(Baştarafı 1. sayfada)

30 Kasım 1979 tarihli gazetenizde yer alan "Ipekçi'nin katili ile görüşen Somuncuoğlu'nu tutuklayacaklar" başlıklı haber gerçeği yansıtmamaktadır. Konunun açıklanmasını rica ederim.

Katil zanlısı olarak tanınan Ağca'yı ise ne görmek ne de tanımak mümkündür. Bu konudaki iddialar da iftiradır.

Sadi Somuncuoğlu

Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkan Yardımcısı

OSMAN KUŞÇU

15 kalıp tütünüm var, biri çaprazlı, eksper "bunlara para yok, yakılacak bunlar" deyip, iki balya ayırdı. Ama sonra birinden vazgeçti birini çaprazladı.

EKREM YILDIRIM

Bu yıl 10 balya tütün kaldırdım. Tekelin eksperi ikisini çaprazladı. İki balyaya para vermeyecek Tekel. Eksper "yakılacak bu tütün" dedi.

Tütünü ucuza getirmenin yeni yolu

Balyalar "çaprazlanıyor"

İZMİR (ÖZEL)

ÜRETİCİNİN tütünü biraz daha ucuza getirmek için yıllardır uygulanan, ıskarta-su çürüğü diyerek tütünün bir kısmına para ödememe bu yıl olağanüstü düzeyde. Özellikle Tire ve çevre köylerinde Tekel birçok üreticinin tütününü balyalar halinde ıskartaya ayırıyor. Iskartaya ayrılan balyalar eksperler tarafından, üzerlerin X işareti koyularak "çaprazlanıyor".

Bu yıla gelinceye kadar tütün balyalarının olduğu gibi ıskartaya ayrıldığı görülmemişti. Sadece bazı balyalardan 3-5 kilo su çürüğü adı altında tütün ayrılarak bunların parası üreticiye ödenmezdi. Ancak bu yılki tespitler sırasında eksperler tütün kalıplarını olduğu gibi ıskartaya ayırarak bunların paralarının ödenmeyeceğini söylediler.

TİRE'NİN ALACALI KÖYÜNDEN OSMAN KUŞÇU:

15 kalıp tütünüm var, biri çaprazlı. Eksper 'bunlara para yok, yakılacak bunlar' deyip iki balya ayırdı, ama sonra birinden gazgeçti birini çaprazladı.

"Bu seneye gelinceye kadar böyle olmazdı. Her sene birkaç kişiden 3 kilo 5 kilo su çürüğü çıkarırlardı. Bu sene kalıba olduğu gibi ıskarta deyip para vermeyecekler.

"Geçen sene bizim köyde 1100 balya tütün vardı. Bu tütünden 50 kilo ıskarta çıkmamıştır. Ama bu yıl, 700 balya tütün var 25'i çaprazlı.

"Şimdiye kadar başımıza gelmeyenler bu sene geliyor. Fiyatı göstermelik ilan edecekler gene, ıskartayı çok fazla çıkarıp, tütünü ucuza getirecekler."

ALACALI KÖYÜNDEN EKREM YILDIRIM:

"Her yıl aynı tarlaya tütün ekerim ve her yıl tütünü ya başfiyata ya bir iki lira eksiğine satarım. Tarlam kır arazide;tütünü iyi olur.

"Bu sene 10 balya tütün kaldırdım,Tekel'in eksperi ikisini çaprazladı. On balyadan iki balyasına para vermeyecek Tekel Ekspere "olur mu böyle şey" diyecek oldum, "Dua et senden gaz parası almıyoruz, yakılacak bu tütün" diye alay etti.

"Tekelin bu kadar ıskarta çıkardığı tütünüme iki tüccardan kart geldi. Bu köyde beş-sekiz adama tüccar kart yolladı bu sene, biri benim tütün için. Tire'de tüccara benim tütün kaç para eder diye sordum. "Piyasa günü erken gel başfiyatın bir iki lira altında alırız" dedi.

"Tekel tütünü ucuza getirmek için yapıyor bunu. Fiyatı yüksek gösterecek, öteki taraftan ıskartaya yüklenip tütünü gene ucuza getirecek.

"Bir de bu ıskarta çıkarırken biraz particilik yapılıyor galiba. Bu seneye kadar benden hiç ıskarta su çürüğü çıkmazken bu yıl birden bu kadar çıkışını ben biraz da buna bağlıyorum.Benim Tire'li bir akrabam var, Halk Partisi'nin ileri gelenlerindendir, benim yakınım olduğunu da herkes bilir,konuşur."

Özel sektör...

(Baştarafı 8.Sayfada)

lar yabancı kaynaklı tütün kullanacaklar.

Üstelik, Virjinya tipi tütün 1912 yılına kadar bütün dünyanın kullandığı şark tipi tütünlerin satılmasının önündeki en büyük engel. 1912 yılına kadar bütün dünyada şark tipi tütün kullanılıyordu. Ancak Amerika'nın Marşal yardımını devreye sokmasından sonra özellikle Batı Avrupa'da sadece dolgu olarak kullanılan virjinya tütününün üretimi son sürat artırıldı. Amerikan kaynaklı Virjinya Burley ve flue-cured tipi dolgu tütünleri dünya üretiminin yüzde 51'ni oluşturdu. Yüzde 100 oranında kullanılan şark tipi ve Güney Afrika ile Rodezya'da üretilen yarı şark tipi tütünlerin kullanım oranı yüzde 17'ye düştü.

Bir başka sorun da tütünlerin üretim tekniklerindeki farklılık. Şark tipi tütün daha çok emek-yoğun bir teknikle üretiliyor. Bir dekarlık bir alandaki şark tipi üretim için 23 yevmiye gerekiyor. Bu üretim tarzı geniş bir tarım nüfusuna sahip olan ülkemize uygun bir teknik. Pahalı işgüçleri olan Amerika ve Batı Avrupa ülkeleri ise daha çok sermaye-yoğun teknikleriyle virjinya tipi tütünleri yetiştirmeyi yeğliyorlar.

Sonuçta, özel sektörün sigara üretim projesi garip bir çelişki doğuruyor. Kendi ülkemizde kendi tütünlerimizle rekabet etmeye hazırlanıyorlar. Bu durum Türkiye'nin çıkarlarına uygun değil. Kaliteli tütünlerimizi işleyip dünya piyasalarına tanıtmak ve ihraç olanakları aramak varken, özel sektörün tütünlerimizin satılmasının önündeki en büyük rakip yabancı kaynaklı tütünleri işlemesi bindiği dalı kesmeyi çalışmak anlamına geliyor.

Rusya...

(Baştarafı 1. sayfada)

"Pravda" 22 Şubat tarihli sayısında yayınladığı bir yorumda Batının Türkiye'ye yaptığı yardımları kuşkuyla karşıladığını yazdı. Rus gazetesi, Amerika Birleşik Devletleri ve Batı Avrupa hükümetlerinin OECD (Kalkınma ve İşbirliği Örgütü) çerçevesinde Türkiye'ye yapmakta olduğu yardımları hatırlatarak, bu yardımların "ABD'nin Doğu Akdeniz'deki askeri gücünü artırmaya çalıştığı bir döneme rastgelmesinin" ilginç olduğunu öne sürdü.

"Pravda" gazetesinin, Türkiye'nin içinde bulunduğu ekonomik güçlüklere hiç değinmemesi dikkat çekti.

Öte yandan Fransa Radyosu dün Türkiye üzerine yaptığı bir yorumda, "NATO'nun Asya'daki son kalesinin" Batıdan alacağı yardımlarla ekonomik durumunu düzeltebileceğini söyledi. Radyo yorumcusu Thomas Schreber'e göre, "Türkiye krizi artık Batı Avrupa başkentlerini kuşkulandırmaya başladı". Batı Almanya Maliye Bakanının gezisine de değinen yorumcu, NATO'nun Türkiye'ye yapılması gereken yardımlari örgütleyemediğini belirtti. Türkiye ekonomisinin sayısal bir bilançosunu çıkaran Schreber, Batının sağlayacağı yardımlar sayesinde Türkiye'nin dış ticaret bütçesinin 1980 yılında denetlenebilir hale geleceğini ileri sürdü.

Sıkıyönetimin 18 ilde devamına ve 2 yeni ilde uygulanmasının başladığını hatırlatan Radyo yorumcusu, Silahlı Kuvvetlerin 2 Ocak tarihli uyarı mektubuna da değindi. Radyo, "Türkiye'de durumun vahim olduğunu" öne sürdü.

Aynı gence...

(Baştarafı 8.Sayfada)

dız adlı bir yurttaşı üç kez kaçırdılar. Bunlardan birinde elektrik işkencesine tabi tuttular.

Bölgedeki MHP yanlısı komandolar, üs olarak, Burak Torna Atölyesi Sandalye Yapım Atölyesi, AP Lokali, ÜGD lokali, Koray Sitesinin altındaki kahve, eski muhtarlığın yanındaki köy kahvesini kullanıyorlar.

KÜÇÜKYALI: KOMANDO ÜSSÜ

MHP yanlısı komandoların Kadıköy yakasında en fazla terör estirdikleri yerlerden birisi de Küçükyalı. Burada halka tam bir baskı uyguluyorlar. Küçükyalı'daki bir fabrikatörden aldıkları destekle işsiz güçsüzleri etrafında toplayan komandolar, böylece dokunuzmazlık da sağlıyorlar. Buradaki üslerinden birisi de Küçükyalı'daki MHP lokali. Geçtiğimiz günlerde burada yapılan bir aramada çok miktarda silah ve mermi ele geçirildi.

Kadıköy Bölgesinin en önemli özelliği, bu semtlere hakim olanların birbirleri ile çatışmamaları. Yani prensliklerin birbirlerini tanıması.

YARIN: MALTEPE, GÜLSUYU, PENDİK

Bulancak'ta bir çuval fındık kabuğu 70 liraya çıktı

BULANCAK(ÖZEL)

Bulancak'da daha önce 40 liraya satılan fındık kabuğunun çuvalı 70 liraya çıktı. Fındık kabuğu tüccardan daha önce 80 lira ile 100 lira arasında değişen fiyatlarla alınıyordu. Fiskobirlik'in kabuk dağıtmaması tüccarın işine yarıyor. Bu yüzden de üretici kilosunu 40 liraya sattığı fındığın kabuğunu geri almak için çuvalına 80 lira ödemek zorunda kalıyor.

Öte yandan yaz döneminde kilosu 40 liraya satılan fındığın tüccarlar tarafından kilosu 80 liraya alınıyor. Bu durum da yazdan satmayıp fındığı kışa bırakan tüccar ağaların işine yarıyor.

Tümadder: "Fazla mesaiden doğan haklarımız kısıtlanıyor"

İSTANBUL(ÖZEL)

TÜM Adliye, Memurları Yardımlaşma, Dayanışma ve Haklarını Koruma Derneği (TÜMADDER) İstanbul Şube Başkanı Salih Özay, basına bir açıklama yaparak, bazı üyelerinin fazla mesai ücretlerini alamadıklarını, verilen bazı mesai karşılıklarının da geri alınmaya çalışıldığını bildirdi.

Özay açıklamasında, her gün 17.00'den sonra ve cumartesi-pazar günlerinde yapılan çalışmanın fazla çalışma kapsamına girdiğini ve bu durumda olanların haklarını alabilmeleri için fazla çalışmalarını, bulundukları mahkemenin hakimlerine ya da başkatiplerine onaylatmaları gerektiğini belirtti.

TÜMADDER İstanbul Şubesi Başkanı Özay, fazla mesailerin geri iadesi konusunda da şunları söyledi:

"Fazla mesailer öncelikle C.Savcılığı ve Ceza Mahkemelerinde görevli personele dağıtıldıktan sonra, geri kalan kısım diğer mahkemelerde çalışanlara adil olarak dağıtılır. Bu itibarla fazla mesailerin bir kısmının geri iadesi sözkonusu değildir."

Patlayan...

(Baştarafı 1. sayfada)

yarete giden ailesi, mezarda bir göçük olduğunu gördüler. Bunu düzeltmek üzere Yusuf Özdemir ve Ali Gümüş mezara indiler. Bu sırada meydana gelen patlama sırasında Yusuf Özdemir ve Ali Gümüş parçalanarak olay yerinde can verdiler. Ağır yaralanan Zübeyde Özdemir ise Diyarbakır Numune Hastanesine kaldırılarak tedavi altına alındı. Patlamanın sebebi araştırılıyor.

İSTANBUL'DA

Dün saat 13.30 sıralarında İstanbul Ticaret Odası, Dev-Solcu bir grup tarafından tarandı. Öğle saatlerinde Oda önüne gelen bir grup Dev-Solcu önce ellerindeki "Zamların, zulmün düzenini başlarına yıkacağız- Dev-Sol" imzalı pankartı astılar ve Ticaret Odası'nın camlarını ve orada bulunan polis nöbet kulübesini tarayan saldırganlar hızla olay yerinden kaçtılar. Olayda ölen ya da yaralanan olmadığı bildirildi.

Sovyetler Birliği'nin İstanbul Konsolosluğu'na ise dün atılan patlayıcı madde bazı camların kırılmasına yol açtı.

Şişli Koca Mansur Sokakta kimliği belirlenemeyen kişilerin silahlı saldırısına uğrayan Kabataş Akşam Ticaret Lisesi öğrencisi Hacı Ahmet Kaya olay yerinde öldü. Saldırganlar bir otomobile binerek kaçtılar.

ANKARA'DA

Ankara'nın Türközü semtinde sağ görüşlü oldukları bildirilen Nuri Demiryürek ve Özcan Çakır yaylım ateşine tutularak ağır yaralandılar. Olaya karıştığı sanılan iki kişi yakalandı.

Aydınlıkevler'de korsan gösteri yapan MHP'liler gözaltına alındı.

Dün Ankara Aydınlıkevler'deki Çevreli sokakta korsan gösteri yapan bir grup MHP'li, polisin havaya ateş açması sonucu dağıtıldı. 25 kişi gözaltına alındı. Yetkililer, göstericilerin bölge hakimiyeti kurma amacıyla hareket ettiklerini bildirdiler.

İZMİR'DE

Ege Üniversitesi İşletme Fakültesi öğrencisi Şemsettin Şahin dün sabah Batı Anadolu Çimento Fabrikası arkasında bulunan Kireç Kuyuları mevkiinde ölü bulundu. Öğrencinin tabancayla vurularak öldürüldüğü ve eline tabanca sıkıştırılarak olaya intihar süsü verilmek istendiği anlaşıldı.

K. MARAŞ'TA

Elbistan'da Kümbet Mahallesinde önceki gece sağ görüşlü oldukları belirlenen iki kişiye açılan ateş sırasında Emrullah Türkdağlı olay yerinde öldü, Behçet Demir ise ağır yaralandı.

DİYARBAKIR'DA

Önceki gece Diyarbakır'ın Bağlar semtinde bir polisin öldürülmesi olayıyla ilgili olarak dün yürütülen operasyon sonunda elli kişi gözaltına alındı.

Bağlar Koşuyolunda önceki gece Mehmet Mezgit adlı polis memurunun, kimliği belirlenemeyen kişilerce öldürülmesi üzerine dün başlatılan operasyonda elli kişi gözaltına alındı, ayrıca çok sayıda tabanca, mermi ve iki adet bomba ele geçirildi.

Yüksek öğrenim kredilerinin artırılması istendi

ANKARA(ÖZEL)

YÜKSEK Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu (Yurt-Kur) Genel Kurulunda yüksek öğrenim öğrencilerine verilen kredilerin artırılması istendi. Gençlik ve Spor Bakanı Talat Asal ise bu konuda anlayış beklediklerini söyledi.

Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumunun 38. Olağan Genel Kurulu dün Ankara'da başladı. Kongrede Divan Başkanlığını 351 sayılı yasa gereğince Gençlik ve Spor Bakanı Talat Asal yaptı.

Delegelerin konuşmalarında, kuruma bağlı yurtlarda 30 bin 780 yatak bulunmasına karşın, yurtlarda sadece 16 bin 200 öğrencinin barındığı belirtildi. Öğrencilere verilen kredilerin bu koşullarda yeterli olmasının mümkün olmadığını belirten konuşmacılar, kurumda her on öğrenciye bir personel düştüğünü, personel giderlerinin önemli bir toplam oluşturduğunu ifade ettiler.

Delegelerin önemle üzerinde durdukları bir başka konu da büyük kentlerde fazla yurt bulunmasına karşın, Kayseri ve benzeri illerde öğrenci sayısının yüksek olmasına rağmen, yeterli kapasitede yurt bulunmaması oldu.

Genel Kurulda daha sonra Yönetim Kurulunun boş bulunan üyelikleri için seçim yapıldı.

Yapılan seçimler sonucu Kurumun yeni yönetimi şöyle belirlendi: Prof. Dr. Mustafa Temizer (Fırat Üniversitesi Rektörü), Prof. Dr. Mithat Özkan (Çukurova Üniversitesi Rektörü), Feyyaz Yalçınkaya (Maliye Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı), Refaiddin Şahin (Beden Terbiyesi Genel Müdürü), Adnan Yetiş (Gençlik ve Spor Bakanlığı Temsilcisi), Selami Savaş Büyükkaragöz (Akademi ve Yüksek Öğrenim Kurumları Temsilcisi), Sebahat Nebioğlu (Öğrenci Temsilcisi)

Ecevit: "Erken seçim, parlamento aritmetiğini değiştirmez"

CUMHURİYET Halk Partisi Genel Başkanı Bülent Ecevit, Türkiye'de erken bir seçimin Meclis aritmetiği üzerinde etkin olamayacağını belirtti.

Danimarka'nın Başkenti Kopenhag'da bulunan CHP Genel Başkanı Ecevit Türkiye'nin büyük ekonomik kaynaklara sahip bir ülke olduğunu, bu kaynakların iyi kullanılabilmesi halinde içinde bulunduğu bunalımdan kurtulabileceğini söyledi.

Danimarka'da parlamento binasında bir basın toplantısı düzenleyen Ecevit, Türk halkının demokrasiye içtenlikle bağlı olduğunu, halkın tedhiş hareketlerine alet olmamaya özen gösterdiğini anlattı.

Ecevit, "Türkiye'de herkes demokrasiye darbe indirilmesi için elinden geleni yapmaktadır" dedi.

Baştürk, Ordu'da genel grev çağrısını yineledi

ORDU (THA)

DİSK'in Ordu'da düzenlediği mitingde bir konuşma yapan Abdullah Baştürk, Demirel hükümetinin Kooperatif Birliklerinde giriştiği uygulamaları eleştirerek "Sonuçta İzmir'de sıkıyönetim ilanı başarılmıştır" dedi.

Bölgesel grevlerin ve genel grevin DİSK'in tarihsel görevi olduğu görüşünü tekrarlayan Baştürk, Türkiye'nin Güney Amerika'daki askeri diktatörlüklere benzeyeceğini dile getirenleri de, "bu saptamanın gereği olan mücadeleye" davet etti.

Aydınlık

BAYAŞ Basın-Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmeni, ORAL ÇALIŞLAR

Yazıişleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S. AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O. GÜRHAN ERTÜR
Ankara Temsilcisi: DOĞAN YURDAKUL

YURTDIŞI BÜROLARI
ALMANYA: Burgstr. 78, 6 Frankfurt /M 60, Tel: 0611 437 595
FRANSA: 95 Rue de la Jonguiere, 75017 Paris
BELÇİKA: 188 rue Josaphat, 1030 Brüxelles, Tel: 64 72 120
İSVEÇ: Gürgün, Duvgrand 5/A, 1 tr. 17236 Sundbyberg, Tel: 08/296 628
HOLLANDA: Bildstr. 53, Utrecht
İSVİÇRE: Ch. des Cotes I 1020 Renens, Tel: 34 21 72

ABONE ÜCRETLERİ
Yurtiçi: 3 aylık 900 TL, 6 aylık 1800 TL, 1 yıllık 3600 TL
Yurtdışı: 3 aylık 1125 TL, 6 aylık 2250 TL, 1 yıllık 4500 TL
NOT: Yurtdışı abone ücretine gönderilen ülkeye göre uçak postası ücreti eklenir.

İLAN TARİFESİ
2.4.6. sayfalar (Sütun/snt) 250 TL, 3.5.7. sayfalar (Sütun/snt) 300 TL, 8. sayfa (Sütun/snt.) 400 TL, 8. sayfa renkli (Sütun/snt.) 500 TL, Yayın ilanı (Sütun/snt.) 100 TL, Doğum, Evlenme, Ölüm (5 sütun/snt.) 500 TL, Küçük İlanlar (Kelimesi) 10 TL

22340-685

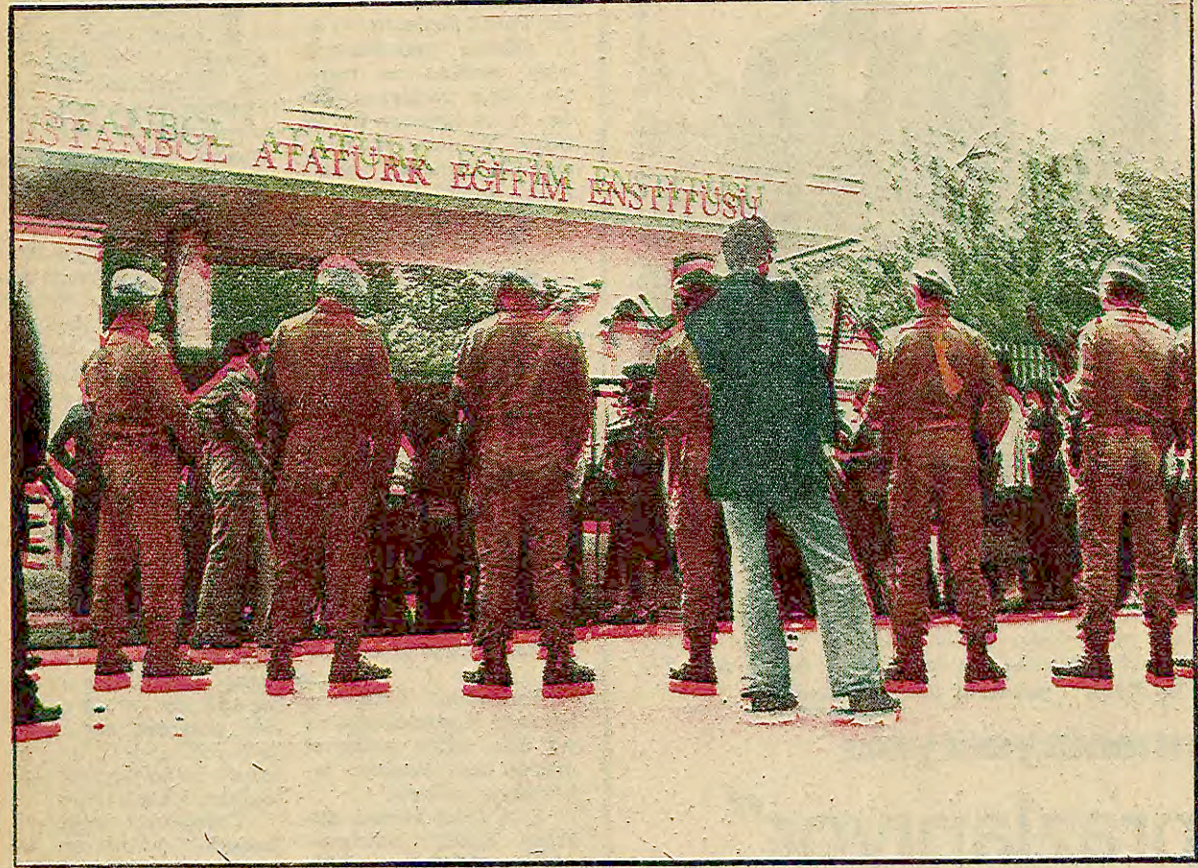
Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

Kadıköy Prenslikleri

Kimler Nereleri Nasıl...

İstanbul'da paylaşılmış mahalleler

Aynı gence MHP'liler adam öldürme, Kurtuluşçular lokal tarama görevi verdi

Kuyubaşı'ndaki Türk Yurdu'nda üslenen komandolar, Atatürk Eğitim Enstitüsünde sürekli olarak olay çıkartıyorlar. Fotoğrafta Enstitünün nadiren açık olduğu günlerden birinde kapıda arama yapan güvenlik kuvvetleri.

- ***İstanbul'un Kadıköy yakasında kimse kimsenin bölgesine karışmıyor***
- ***Otomobili zengin çocukları da kendi bölgelerinde otomobil yarıştırıyor***
- ***Kadıköy İskelesinde sahte sol ile başlayan faaliyet, Küçükyalı'da MHP ile sona eriyor***
- ***Kadıköy Çarşısından da haraç alıyorlar***

Kadıköy İskele Meydanı, Kadıköy Çarşısı, Yeldeğirmeni, Yoğurtçu, Acıbadem, Kuyubaşı, Fikirtepe, Göztepe, Erenköy, İçerenköy, Küçükbakkalköy ve Küçükyalı'da çeşitli gruplar birbirini öldürerek hakimiyet kurma peşindeler.

İşin ilginç tarafı zengin çocuklarının 'hakim olduğu" Bağdat Caddesinde de otomobil yarıştırılıyor.

HALKIN ÇAY BAHÇESİ VE HALKIN TEFERRUATI

Kadıköy İskelesinin iki tarafında iki kahve bulunuyor. İskelenin sol tarafında bulunan Turizm Çay Bahçesi ile, sağ tarafında bulunan Halkın Çay Bahçesi bilumum sahte solcu grupların oturduğu yer. Halkın teferruatı adı ile tanınan bu gruplar akşama kadar birbirlerini sert bakışlarla süzüyorlar. Zaman zaman da silahlı çatışmaya varan kavgalar çıkıyor. Bu nedenle bu iki çay bahçesine çevre halkından rağbet azaldı. İGD'liler ise daha çok Moda'daki çay bahçelerine gitmeyi tercih ediyorlar.

KADIKÖY ÇARŞISI

Her gün binlerce insanın alış veriş yaptığı, özellikle akşam saatlerinde cıvıl cıvıl olan Kadıköy çarşısı da bazı sahte solcu grupların faaliyet alanı içine giriyor.

1 yıl öncesine kadar burada İGD dahil bütün gruplar vardı. Özellikle seyyar manav arasında çalışıyorlardı. Fırının önünde bulunan İGD'liler ile sık sık çatışmalar çıkıyordu. Bir kerisinde çarşıda çıkan arbedeye esnaf büyük tepki gösterdi. Bu kavganın hemen arkasında İGD'de esrarengiz bir patlama oldu. Patlamanın içeride bomba imali sırasında meydana geldiği sanılıyor.

Bu olaydan sonra İGD'liler çarşıdan uzaklaştı. Çarşıya TİKKO'cular ile Halkın Yolcuları hakim oldu. Bir kısım Halkın Kurtuluşçusu da burada faaliyet gösteriyor. Bu grupların buradaki esnaflardan haraç aldığı ileri sürülüyor.

SALI PAZARI

Sahte solcuların hakimiyet alanı Bahariye yolu ile Altıyol'a kadar devam ediyor. Altıyol'dan sonra hakimiyet komandoların eline geçiyor. Yoğurtçu parkı civarında MHP'li komandolar herkesi sorguya çekiyor. Üs olarak da burada bulunan MHP Kadıköy ilçesini kullanıyorlar. Karakol ile kurdukları iyi ilişkiler sonucu haklarında herhangi bir soruşturma açılmıyor.

İstanbul'un en büyük pazarlarından birisi olan salı ve cumartesi günleri kurulan bu pazar sırasında komandolar faaliyete geçiyor. Pazarın özellikle yoğurtçu çıkışında tipini beğenmedikleri insanlara saldırıyorlar. Zaman zaman da pazar içinde zorla bildiri dağıtıyorlar. Pazarın Söğütlüçeşme çıkışını daha emin bulan halk bu yolu kullanıyor.

YELDEĞİRMENİ

Eskiden Halkın Yolu grubunun tek başına hakim olduğu bu bölgede şimdi başka gruplar da var. Çoğunluğu Haydarpaşa Lisesi öğrencisi olan küçük yaştaki çocuklara özellikle akşam saatlerinde köşe başlarında nöbet tutturuyorlar. Ancak halk bunlara pek aldırmıyor. Zaman zaman kendi aralarında kavga ediyorlar, duvarlara yazı yazıyorlar. Bazen de "eşek sudan gelinceye kadar" dayak yiyorlar.

KUYUBAŞI VE TÜRK YURDU

Altı yoldan sonra Kartal'a kadar uzanan kesime iki yoldan gidiliyor. Birinci yol Bağdat Caddesi. Otomobil yarışçılarını saymazsanız burası oldukça sakin bir yer. Gece yarısından sonra trafiğe kapatılan caddelerde otomobiller yarıştırılıyor ve kaybeden, otomobilini de teslim ediyor.

Kartal tarafına giden ikinci yol ise Ziverbey, minibüs yolu.

Kadıköy yakasının olay çıkan bütün semtleri bu yol üzerine tesbih tanesi gibi dizilmiş.

Kuyubaşı, komandoların egemenliğinde. İkinci MC zamanında Atatürk Eğitim Enstitüsüne doldurulan komandolar, okulun karşısında bulunan bir apartmana yerleştiler. Sahibi Almanya'da çalışan bu apartmanın bütününü kiralayan komandolar, buraya "Türk Yurdu" adını verdiler. Gerçekten yurt statüsünde olmadığı için de güvenlik kuvvetleri burası hakkında herhangi bir işlem yapmadı. Burada üslenen saldırganlar, çevrede terör estirdiler. Dükkanlar bombalandı, minibüslerin yolları çevrildi, adam dövüldü, öldürüldü. Ve burası Eğitim Enstitüsüne yöneltilen saldırıların merkezi oldu.

Ecevit hükümetinden sonra Atatürk Eğitim Enstitüsündeki komandoların bir kısmı temizlendi. Bu sırada sahte solcular Fikirtepe semtinde faaliyet göstermeye başladılar.

GÖZTEPE-ERENKÖY

Göztepe civarında sahte solcuların çalışma yürütmesine rağmen, Erenköy Semtinde komandolar hakim.

Erenköy tren istasyonunda hakim olan komandolara karşı Akıncılar tepki gösteriyor. Komandoların semtteki kesin egemenliğine rağmen burada olay çıkmaması ilginç. MHP'lilerin burada dikkatleri üzerlerine çekmek istemedikleri, bu nedenle bölgenin sakin olduğu belirtiliyor.

İçerenköy civarında da TİKKO'cuların çalışma yürüttüğü ancak bölgeye hakim olamadıkları gözleniyor. TİKKO burada daha çok kendi iç çekişmeleri ile meşgul oluyor.

KÜÇÜKBAKKALKÖY"DE MHP SULTASI

Küçükbakkalköy, Kadıköy yakasının en fazla olay çıkan yerlerinden birisi. Burada MHP yanlısı komandoların tam bir egemenliği sözkonusu. bakkalköylüleri akşamları Kadıköy İskele Meydanındaki acele hareketleri ile ayırt etmek mümkün. Çünkü hava kararmadan evlerine gitmek zorundalar. Hava kararıldıktan sonra ise ne olacağı belli olmuyor. Yol kesme, adam dövme, kurşunlama nedeniyle gece olunca sokaklarda kimse dolaşmıyor.

Burada olaylar 1976 yılından beri hız kazandı. 23 Nisan 1976 günü akşam üzeri Ali Güngören adlı genç, Ali Bilir ve İhsan Bal adlı komandolarca taranarak öldürüldü. Ali Bilir, MTTB eski Başkanlarından Metin Yüksel'in katili olarak da yargılanıyor.

Kadıköy'de zaman zaman şiddetli patlamalar da meydana geliyordu. Resimde, Kadıköy, Süreyya sinemasında kimin attığı belli olmayan bomba sonucu meydana gelen hasar görülüyor

MHP'liler burada önceleri Ülkücü İşçiler Derneği kurarak faaliyet gösterdiler. Daha sonra da bunun adını ÜGD'ye çevirerek zorbalıklarına devam ettiler.

ÜGD'nin açılmasından bir kaç ay sonra, Doğulu yurttaşların gittiği Anadolu Kıraathanesi, Recep Çakmak, Necmi Dedeoğlu ve Erkan Tibin tarafından tarandı. Üç kişi çeşitli yerlerinden yaralandı.

1978'in Mart ayında Yeşil Köşe Kıraathanesi tarandı. İki kişi yaralandı. Aynı yılın sonbaharında Doğan Kaygusuz ve Özcan Güney adlı iki genç komandoların silahlı saldırısına uğradılar.

KURTULUŞÇULAR DAVADAN DÖNEN GENCİ SINAVDAN GEÇİRDİLER

Küçükbakkalköy'deki ÜGD'lilerin arasında faaliyet gösteren Salim Sevindik adlı bir genç davadan döndüğünü belirterek Kurtuluşçularla ilişki kurdu. Kurtuluşçular, bu genci sınamak için ÜGD binasının taranması görevini verdiler. Salim Sevindik bu sınavdan başarıyla çıktı (!) Ancak bir süre sonra tekrar komandolarca yakalandı. Ayrılmasını engellemek için baskı yaptılar. Bu arada komandolar kendisine bir gencin öldürülmesi görevini verdiler. Öldürülecek şahsın ismi Yusuf Doruk idi. Salim Sevindik bu sınavı da başarı ile verdi(!) 12 Aralık 19[illegible] günü Yusuf Doruk öl[illegible] Salim Sevindik daha sonra buradaki eylemlerini devam ettirdi. İki işçinin kaçırılması olayına katıldı.

ÜLKÜCÜLERİN BANKA SOYGUNU

Küçükbakkalköy'deki ülkücüler bu arada bir de banka soygunu düzenlediler. Soyguna Ali Çakmak, Ali Karabacak ve Rıza Göksu katıldı. İlk ikisi yakalandılar. Ancak Ali Karabacak, cezaevinden kaçtı. Karabacak'ın halen Bakkalköy'de saklandığı belirtiliyor.

Bakkalköy'de üslenen komandolar Ali Rıza Yıl-

(Devamı sa.7, sü.6'da)

Atatürk Eğitim Enstitüsünde komandoların patlattıkları bomba sonucu bir öğretmen ölmüş, birçok kişi yaralanmış, sınıf tahrip olmuştu. Bomba. Türk Yurdu'nda üslenen komandolar tarafından yerleştirildiği ileri sürüldü.

Erenköy'ü hakimiyet altında tutan MHP'liler, İstasyon civarını tutarak tanımadıkları veya istemedikleri kişilerin semte girmelerini engelliyorlar.

TV'de HABER YORUM MAGAZİN

11.00 GÜNAYDIN,

12.15 HAFTANIN ŞARKISI

12.20 MİNİK KONSER

12.35 TATİL SİNEMASI GÜNEY YILDIZI

14.20 YAŞADIĞIMIZ DÜNYA

Bugünkü programda Kaliforniya'nın MOVAJE ÇÖLÜ tanıtılacak. Bir zamanlar altın için hücum edilen bu çöl şimdi çalışan tek tük madenin dışında hemen hemen ölmüş durumdadır.

15.10 TATİL GÜNÜ,

17.00 HABERLER

17.05 TATİL GÜNÜ

19.30 MORK VE MİNDY

Bu kez kavganın Ork kanunlarına göre yasak olduğunu öğreneceğiz. Mork dünyada yaşamaya başladığı için bu işe de kendince bir çözüm bulmak zorunda kalacak.

20.00 HABERLER

20.35 SAZ ESERLERİ

20.40 HASTANE,

Dizinin bugün seyredeceğimiz bölümünde yine ruhsal bir sorun çözülecek.

21.30 TÜRKÜLERİN DİLİNDEN

Ankara Televizyonundan Zeynep Esen, Sacid Doğruyol ve Zafer Asi'nın hazırladıkları bu programda doğa ve insan güzelliği işleniyor. Programa Yaşar Topçan, Ömer Şan, Ali Gürlü, Güven Yapar, Ahmet Günday, Aziz Şenses, Erkan Sürmen, Hüsamettin Subaşı, Seyit Al, Murat Çobanoğlu, ve Şeref Taşlıova katılıyorlar. Ayrıca Van, Kırşehir ve Fethiye halk oyunları ekipleri yöre oyunlarını sergileyecekler.

22.30 SANAT DÜNYASI

Atilla Özgür ve Erol Alaçam'ın hazırladıkları programda güncel sanat olaylarına ve sergilere yer veriliyor.

22.55 HABERLER

Ajda Pekkan Eurovision şarkı yarışmasının provasını halkın karşısında yapacak. Değerlendirmeden geçen üç parçayı okuyacak olan Ajda bunlardan biriyle yarışmaya katılacak. Ajda'nın okuyacağı parçalar 1- Olsam. 2-Bir dünya ver bana 3-Pet'roil

17.05

Eurovision parçalarını halka sunacak

TATİL GÜNÜNDE AJDA VAR

15.05 AÇILIŞ
15.12'de Perry Como'dan Love Story. Pazar Postası'nda elektrik saçları arızalı ise, fazla tahakkuk yapılmış ise önlemleri nelerdir?
15.25'de Türk Sanat Müziği sanatçısı Ayşe Esener'den "Mehtapta geçen bir gecenin hatırasından, Böyle gelmezdi her yıl bahar."
15.32'de Semih Balcıoğlu ile karikatür üzerine bir sohbet
15.48'de Serbülent Yasun, "Kızım sana fistan aldım, Evleri var Engin, Çay elinden öteye" türküleriyle ekranda
16.00'da TEMEL REİS
16.05'de Serter Bağcan söylüyor: "Ah bir zaman dursa ve Sigara"
16.11 SİZİN DERSANE'nin 12. bölümünde dersaneye haciz gelmesi konu ediliyor.
16.21 SAĞLIK konusu: romatizma
16.50 Ajda Pekkan Eurovision parçalarını halka sunacak: "Olsam" "Bir dünya ver bana", 'Pet'r oil"
17.05'de Spor programında Tofaş -Beşiktaş basketbol maçı naklen gösterilecek.

12.35 TATİL SİNEMASI

Güney Yıldızı

Yönetmen: Sidney Hayers
Oyuncular: Ursula Andress, George Segal ve Orson Welles

KONUSU

Tatil sinemasında yine bir macera filmi var. Elmas hırsızlığı üzerine birkaç haftadır çok film gösterilmesine karşın yine de macera filmi sevenlerin ilgiyle seyredebileceği bir film.

Batı Afrika ülkelerinden birinde büyük zengin Kramer'in bir madeninde dünyanın en büyük elması bulunur. Elması kente getiren trende Kramer'in kızı Erica'nın (Ursula Andress) sevgilisi Dan Rockland (George Segal) ile zenci arkadaşı Matakit de bulunmaktadır. Tren kente yaklaştığında havaya uçurulmak istenirse de içindekiler şans eseri kurtulur.

Ertesi gece Kramer'in verdiği partide elmas çalınır. Kramer'in güvenlik şefi ve Erica'nın eski nişanlısı yüzbaşı Karl elması Dan ile Matakit'in çaldığını söylemektedir. Zenci Matakit korkup kaçınca Afrika ormanlarında büyük kovalamaca başlar.